

Naročnina mesečna
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir - ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.
Podružnica
Novo mesto.

SCLOVENE

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.

Filiale
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tuje-
ga izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Bollettino No 1057

Forte attacco nemico respinto

nel settore occidentale - Intensificata attività delle artiglierie nel settore meridionale della Tunisia - 19 velivoli nemici distrutti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate com-
munica:

Nel settore meridionale del fronte tuni-
sino intensificata attività delle opposte artiglie-
rie: Un forte attacco nemico nel settore occi-
dentale, veniva respinto con forti perdite per
l'avversario.

Nei combattimenti aerei della giornata l'avia-
zione anglo-americana ha perduto 11 apparecchi
dei quali sei distrutti in Tunisia dalla caccia
germanica, cinque nel Canale di Sicilia dalla
nostra. Cinque altri precipitavano al suolo colpiti
dal tiro di unità terrestri.

Formazioni di quadrimotori americani effet-
tuavano anche ieri incursioni sulle città di Ca-
tania e Palermo i cui centri urbani hanno
subito danni sensibili.

Trala popolazione di Catania si deplorano 51
morti e 265 feriti, a Palermo le vittime civili fi-
nora accertate sono 5 morti e 35 feriti.

A Palermo due velivoli orano abbattuti dai
nostri cacciatori, uno dal fuoco della difesa con-
traerea.

Vojno poročilo št. 1057

Močan sovražni napad odbit

na zahodnem odseku - Pospeseno topniško delovanje na južnem odseku v Tunisu - 19 sovražnih letal sestreljenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Na južnem odseku tuniskega bojišča po-
speseno delovanje obojestranskega topništva. Na
zahodnem odseku je bil odbit močan sovražni
napad s težkimi izgubami za nasprotnika.

V večeršnjih dnevnih bojih je angleško-ame-
riško letalstvo izgubilo 11 letal, od katerih so jih
6 sestrelili v Tunisu nemški lovci, 5 pa naši
lovci nad Sicilijskim prelivom.

5 nadaljnjih letal je padlo na tla sestreljenih
od naših kopenskih enot.

Skupine ameriških štirimotornikov so tudi
včeraj napadle mesti Catania in Palermo,
kjer so imele mestne četrti občutno škodo: med
civilnim prebivalstvom v Cataniji obžalujejo 51
mrtvih in 265 ranjenih, v Palermo pa znašajo do-
sledje ugotovljene žrtve 5 mrtvih in 35 ranjenih.

V Palermo so naši lovci sestrelili dve letali,
eno pa protiletalska obramba.

Avstralija pred usodnimi dogodki

Bern, 17. aprila. Nekateri listi, ki črpajo
svoja poročila iz anglosaskih virov, so začeli
pisati o možnosti predstojajočih velikih vojaških
dogodkov na Daljnem vzhodu. Začelo se je spet
govoriti o japonskem vdoru v Avstralijo. Zaen-
krat se ni poročilo o močnejšem japonskem le-
talskem pritisku na avstralska pristanišča v se-
verni Avstraliji. Londonski in washingtonski
zlisti pa avstralski listi že pišejo o nevar-
nosti, grozeči Avstralcem. Govore o zbiranju
japonskih vojnih in prevoznih ladij, letalono-
silk in letal v pokrajinah, ki so jih zasedli Ja-
ponci. Zelo značilno je naslednje poročilo iz
Melbourneja: General Mac Arthur posveča ve-

Italijansko-madžarski kulturni odnošaji

Budimpešta, 17. aprila. AS. Mešana madžar-
sko-italijanska kulturna komisija je imela svo-
jo prvo sejo ob navzočnosti prosvetnega mini-
stra italijanskega poslanika ter visokih uradni-
kov zunanega in prosvetnega ministrstva. Predsednik madžarske komisije bivši minister
Fabinji je v vroče pozdravil člane italijanske
komisije in izrazil svoje zadovoljenje, da se nav-
zlic vojni še vedno razvijajo madžarsko-itali-
janski kulturni odnošaji. V odgovoru je pred-
sednik italijanske komisije senator Balbino
Giuliano ugotovil, da tudi Italija navzlic vojni
ni zmanjšala zanimanja za madžarsko kulturo
in da imajo takšni medsebojni odnosi globoke
korenine v zgodovini obeh narodov. Nato so
sledila poročila o delovanju italijanskega kul-
turnega instituta v Budimpešti ter madžarske-
ga kulturnega instituta v Rimu. Predsednik
madžarske komisije Fabinji ter prosvetni mi-
nister Szinye sta priredila italijanskim gostom
časten sprejem.

Atlantska karta ne velja za Indijo

Lizbona, 17. aprila. AS. Iz Londona se je
izvedelo za meritorno Churchillovo izjavo, da
atlantska karta velja samo za neodvisne drža-
ve in da se v nobenem primeru ne nanaša na
Indijo.

Znatnejši boji ob Doncu

50 sovjetskih tankov uničenih — Angleško-ameriško letalstvo je zgubilo včeraj nad Nemčijo in zasedenim ozemljem 79 bombnikov

Hitlerjev glavni star, 17. aprila. Nemško vr-
hovno poveljstvo objavlja:

Na kubanjskem mostišču so se izjalovili
tudi včeraj ponovljeni sovjetski napadi. V zad-
njih treh dnevih je bilo v odseku enega nem-
škega armadnega zbora v sodelovanju z letal-
stvom uničenih 50 sovjetskih oklepnih voz.

Na ostalem vzhodnem bojišču so bili živah-
nejši boji samo ob zgornjem Doncu. Tukaj so
zavrnil oddelki kopne vojske in orožja SS več
močnih sovražnih napadov.

V Tunisu je potekel dan razen krajevnega

bojnega delovanja v nekaterih odsekih zapad-
nega in južnega bojišča v splošnem mirno.
Letalstvo je napadalo sovražna letalska oporišča
ter z bombami zadelo zelo številna letala na tleh
in skladišča materiala.

Lovci in protiletalsko topništvo z morja so
sestrelili v Sredozemlju 11 sovražnih letal.

V noči na 16. april je prišlo do bitke v Ro-
kavskem prelivu med čolni nemških oddel-
kov za zaščito obale in lahkiimi angleškimi po-
morskimi oboroženimi silami. En sovražni hitri
topniški čoln je bil tako hudo poškodovan, da ga

je treba smatrati za izgubljenega. Sovražnikov
poskus, da bi eno naših ladij potopil z neposred-
nim napadom, je bil odbit v borbi iz bližine. Naši
čolni so se vrnili do zadnjega v svoja oporišča.

Pri nočnih napadih sovražnih letalskih od-
delkov na kraje južne in jugozapadne Nem-
čije, predvsem na Mannheim in Ludwigs-
hafen, kakor tudi na vzhodno nemško ozem-
lje, je utrpel sovražnik posebno hude izgube. Po
doslej razpoložljivih in še nepopolnih vesteh sta
bila na vzhodu sestreljena dva, na zapadu pa
53 večinoma štirimotornih bombnikov. Razen tega
je bilo včeraj pri napadih na zasedeno zapadno
ozemlje uničenih še 15 sovražnih letal. Pogrešana
so tri lastna lovska letala.

Hitra nemška bojna letala so preteklo noč
metala bombe težkega kalibra na področje ve-
likega Londona.

Stockholm, 17. apr. AS. Poročila iz sovjet-
skega vira poročajo o povečanju nemškega pri-
tiska na bojišču pri Volhovu, kakor tudi o
močnem bombardiranju Leningrada, na katerega
strelja nemško topništvo. Pogosto in zelo ga
je napadla tudi nemško letalstvo in sovjetski
listi poročajo o znatni škodi.

Angleški general padel pri Susi

Lizbona, 17. aprila. AS. Iz Kaira poročajo, da
je padel pri Susi angleški general Kirsch, povelj-
nik pionirskih oddelkov 8. armade. Padel je ob neki
priložnosti, ko je nadzoroval svoje pionirske od-
delke pri odstranjevanju osonih min.

Sicilija in Sardinija — vojno področje

Rim, 17. aprila. AS. Uradni list objavlja ukaz
Duceja, prvega maršala in poveljnika Oboroženih
Sil na vseh bojiščih z dne 14. aprila 1943-XXI,
s katerim se odreja, da je ozemlje Sicilije, Sardi-
nije in okoliških otokov proglašeno za bojno po-
dročje. Ukaz je stopil v veljavo 15. aprila 1943-XXI.

Članek dr. Göbbelsa:

Sedanji položaj ne dovoljuje polovičarskih rešitev

Berlin, 17. aprila. Dočim vlada na vzhodu
mir, v Tunisu pa je bitka še neodločena, nem-
ški opazovalci popisujejo položaj in skušajo
ugotoviti, kakšen bo razvoj bodočih dogodkov
na sedanjih in morebiti tudi na bodočih boji-
ščih.

Zanimive so tozadavne ugotovitve nemške-
ga ministra dr. Göbbelsa v listu »Das Reich«.
V vojni so čisto možne najbolj nemogoče stva-
ri. Vse vojskujoče se stranke skušajo predložiti
položaj v čim ugodnejši luči. Prava resnica se
pokaže šele po končani vojni. Zato bi bila
usodna zmotna presoja sovražnika po njegovih
trditvah. Anglosasi imajo izredno mojstrsko
propagando in izkušnja iz prve svetovne vojne
je za Nemčijo velik opomin. Danes Angleži na
primer priznavajo, da je bil v sedanji vojni
njihov položaj večkrat kritičen. Kdo pravi, da
ne bodo kaj podobnega v bodoče priznali za
sedanjo dobo. Za Nemce je problem lahek.
Nemško ljudstvo ima dober spomin in noče
ničesar vedeti o oportunistični politični propa-
gandi. Zeli ne le, da mu vlada pove resnico o
sedanjem položaju, ampak tudi vse možnosti za
bodočnost, kar je možno seveda do gotove me-
je, kajti, če bi povedali vse naše namene, bi o
njih obvestili sovražnika.

Minister Göbbels nadaljuje: Mi smo vedno
opisovali položaj tako, kakršen je in brez utvar,
vemo, da se jutri lahko zgodi ravno obratno.
Lazna propaganda je bila možna v zadnji sve-
tovni vojni, ne pa v sedanji, ko so narodi, zla-
stni nemški, politično zreli. Narodu je treba
torej kolikor mogoče jasno popisati položaj z
edino omejitvijo, da sovražnik ne izve za naše
namene. Danes se je tudi marsikaj spremenilo.
Kdo more primerjati boljševiško Rusijo s car-
sko Rusijo? Kdo more s popolno gotovostjo go-
voriti o bodočem razvoju letalske in podmornič-
ske vojne? Kdo pozna učinkovitost in možnosti
novega orožja, s katerim razpolaga ta ali oni
tabor? Nato govori o prestani težki zimi in na-
daljuje: Trdimo lahko, da so boljševiki dosegli
le minimalni del tega, kar so nameravali, ker

so napačno cenili našo moč in to bo prej ali
slej rodilo gotovo težke posledice zanje. Ta
vojna je za vse, tudi za tiste, ki je ne vodijo,
uganka ugank in zato je treba nastopiti v njej
z odločnostjo in srčnostjo. Videli smo zlom na-
rodov, ki so imeli polno orožja, manjkala pa
jim je potrebna moralna sila: njihovi ljudje
so izgubili vero v svoje lastno poslanstvo.

Ponovno je bilo rečeno, da je sedanja voj-
na za Nemčijo logična posledica moralne po-
pustljivosti nemškega ljudstva v novembru
leta 1918. Če bi danes ponovili to napako in
verovali, da bi se lahko rešili vojne brez tota-
litarne in odločilne zmage, bi brez dvoma zgu-
bili našo zadnjo zgodovinsko priliko, ki nam jo
nudi usoda. To je lahko trdo, je pa resnično.
Ko smo se podali na to trdo pot, zaključuje
minister, moramo iti naprej brez ozira na te-
žave in ovire. Povratek je nemogoč. Položaj ne
dovoljuje polovičarskih rešitev. (»Piccolo«).

Amerikanci so v Tunisu razočarali

Lizbona, 17. aprila. AS. Tuniški vojaški dopis-
nik ameriškega lista »New York Herald Tribune«
piše v nekem svojem članku o položaju v Tunisu,
da ne more prikrivati dejstva, kako so ameriško
čete pri teh bojih razočarale in s tem zgubile veliko
priložnost, kjer bi se lahko izkazale. Ameriški vo-
jaki, nadaljuje članek, bi bili lahko uničili osne
sile, če bi bili sposobni razbiti njihove postojanke
ter jim onemogočiti umik. Amerikanci se morajo
še marsičesa naučiti. Ameriški častniki nimajo za-
dostne vojne izkušnje in gledajo v oči sovražniku
prvega reda. Naučili so se previdnosti pred osnimi
veterani, ko so imeli pri različnih priložnostih hude
izgube. Čeprav so bili Amerikanci številno moč-
nejši od sovražnih čet ob italijansko-nemškem bo-
ju, vendar general Patterson ni imel na razpolago
dovolj močstva. Časnikar zaključuje, da morajo Ame-
rikanci izkoristiti zadane jim lekcije.

Moskva odklanja razgovore o vojnih ujetnikih z delegati Sv. stolice

Carigrad, 17. aprila. AS. Sovjetski konzul
v Carigradu je po navodilih moskovske vlade
odklonil razgovore z zastopniki sv. Stolice o iz-
boljšanju položaja vojnih ujetnikov.

Švedska podmornica potopljena

Stockholm, 17. aprila. AS. Uradno poročilo
švedskega mornariškega poveljstva je snoči
poznó zvečer javilo, da se ni vrnila podmornica
»Ulven«, »Ulven« se je udeležila vaje v šved-
skih obalnih vodah pred Mastrandom na zaved-
ni obali in je imela na krovu s poveljnikom in
častniki vred 33 moških posadke. Veščaki so mne-
nje, da je utegnilo priti do pokvare naprav za
dviganje na površino.

Nasprotnikovo divjaštvo

Castel Vetrano, 13. aprila letos so nasprot-
niki med nekimi letalskimi napadom metali eksplo-
zivna polnilna peresa in svinčnike. Ta nova oblika
divjaške zahrbtnosti še enkrat dokazuje nasprot-
nikovo zlobo, ki hoče posebno prizadeti civilno
prebivalstvo, zlasti mladino in otroke.

Poljaki priznavajo pokolj oficirjev

Mednarodni Rdeči križ naprošen za sodelovanje pri ugotavljanju žrtev

Stockholm, 17. aprila. AS. Od poljske be-
gunske vlade, ki ima svoj sedež v Londonu, se
posredno potrjuje v Berlinu izdano poročilo o
pokolju poljskih častnikov, ki so jih ujeli So-
vjeti. Begunska vlada izjavlja, da je brezuspeš-
no in večkrat zahtevala od sovjetskih oblasti
pojasnila o usodi okoli 10.000 poljskih častni-
kov, ki so jih imeli Rusi v treh različnih kon-
centracijskih taboriščih pri Smolensku od leta
1940. Begunska poljska vlada potrjuje, da ima
vse vzroke za bojazen pred najhujšim in do-
daja, da se je obrnila na centralni odbor med-
narodnega Rdečega križa za poizvedbe in ugo-
tovitve, če so — česar se je upravičeno bati —
boljševiki v celoti pobili te ujetnike. Na nekem
sestanku katoliških Poljakov so obožili Sovjet-
sko Zvezo, da je prišla za talce okoli dva mili-
jona Poljakov, hoteli prisiliti begunsko poljsko
vlado, da bi, ko bi prišel čas, popolnoma opu-
stila vsako zahtev po Ukrajini.

Berlin, 17. aprila. AS. Iz pristojnega vira
se je izvedelo, da se je nemški Rdeči križ že dni
obrnil na mednarodni Rdeči križ, proseč ga za
pomoč pri identificiranju 12.000 poljskih čast-
nikov, ki so jih pobili boljševiki. Predsednik
nemškega Rdečega križa je predlagal medna-
rodnemu Rdečemu križu, naj pri tem sodeluje.

Berlin, 17. aprila. AS. Nemški tisk se še na-
dalje bavi s pokoljem v Katinskem gozdu in
polemizira s sovražno propagando, zlasti boljš-
eviško, ki upa, da bo lahko zanikala jasne in
nedvomne trditve, dokumentirane od nemške
oblasti, govoreč, da gre le za nemški propa-
gandni trik. »Völkischer Beobachter«, »Lokal-
anzeiger«, »Morgenpost« še enkrat poudarjajo
suženjstvo, ki je tudi tokrat značilno za odno-
šaje med Londonom in Moskvo, kajti London je
pripravljen opravičiti še tako strahoten zločin,
samo, da se ne bi sprl z boljševizmom.

Visoki komisar obiskal poveljstvo finančne straže

Včeraj zjutraj je Visoki komisar obiskal poveljstvo finančne straže za Ljubljansko pokrajino. Sprejeli so ga poveljnik podpolkovnik Polizzi in častniki istega poveljstva. Ekse. Grazioli se je živo zanimal za delovanje poveljstva, posebno pa za njegovo službo in se ustavil pred ploščo, ki vsebuje imena padlih, ranjenih in odlikovanih za vojaško hrabrost.

V spremstvu podpolkovnika Polizzija je nato odšel v vojašnico na Strossmayerjevi cesti, kjer je bil sprejet s predpisanimi častmi. Ko si je ogledal razne dele vojašnice in se pozanimal tudi za potrebna prenovitvena dela v njej, je Visoki ko-

misar naslovil na častnike in finančne stražnike, zbrane v eni izmed sob, žive pohvalne besede in poudaril dragoceni prispevek, ki so ga dali v svoji službi, ki jim je bila zaupana, kakor tudi junaško vedenje finančnih stražnikov ob sleherni priliki.

Ko je posvetil pobožno misel padlim, je odredil pozdrav Kralju in Duceju, na kar so vsi prisotni odgovorili z navdušenim vzklikom.

Visoki komisar se je pristržno pogovarjal z različnimi podčastniki in finančnimi stražniki, končno pa se je zadržal v pogovoru s častniki, ki so bili v njegovi družbi.

Sport

Nogometni spored v Ljubljani

V domačem nogometnem prvenstvu bo danes popoldne na Hermesovem igrišču dvojni spored: ob 14 Mladika : Zabjak (II. razred), ob 16 Hermes : Dopolavoro t. t. (I. razred). Poleg omenjenih prvenstvenih prireditelj so poskrbeli tudi za dopoldanski spored. Ob 10 dopoldne bosta igrala Korotan in Mars na igrišču za Kolinsko tovarno prijateljsko tekmo.

Fantje hitrih nog in krepke volje

bodo tekmovali danes ob enajstih za pokrajinsko prvenstvo v teku čez drn in strn.

Atletska zveza v Ljubljani bo otvorila danes dopoldne lahkoatletsko sezono s prireditvijo, katere se bodo udeležili najboljši tekači na dolge proge. Na igrišču Hermesa so izpeljali 3500 m dolgo progo, na kateri bodo preizkusili tekači ljubljanskih klubov svojo telesno zmogljivost. Najmočnejše bo zastopal Hermes, ki bo imel v svojih vrstah favorita Kiena in brata Starmana, ki se bosta po daljšem času spet preizkusila v svojih specialnih disciplinah. Za pokal CONI-ja pa se bodo borila tudi druga moštva, vendar ne s tako dobrimi izidmi. Pričakuje se številna udeležba s strani prijateljev lahke atletike. Vstop bo prost.

Italijansko nogometno prvenstvo

V današnjem predzadnjem kolu bodo igrali v A-razredu po temle sporedu: Bergamo: Atalanta : Triestina, Genova: Liguria : Lazio, Torino: Torino : Bologna, Benetke: Venezia : Bari, Milan: Milano : Ambrosiana, Vicenza: Vicenza : Livor-

no, Firenca: Fiorentina : Juventus, Rim: Roma : Genova.

Torino	28	18	4	6	65	30	40
Livorno	28	16	7	5	46	32	39
Juventus	28	15	5	8	69	46	35
Ambrosiana	28	14	4	10	49	34	32
Genova	28	13	5	10	56	49	31
Milano	28	10	9	9	38	38	29
Bologna	28	12	4	12	49	34	28
Roma	28	12	4	12	35	45	28
Fiorentina	28	11	5	12	50	57	27
Atalanta	28	11	5	12	30	39	27
Lazio	28	9	8	11	52	55	26
Vicenza	28	7	9	12	29	39	23
Bari	28	7	9	12	24	37	23
Triestina	28	4	13	11	28	38	21
Venezia	28	7	7	14	30	45	21
Liguria	28	6	6	16	31	63	18

Zdi se, da je položaj na vrhu preglednice že razločen. Livorno je v zadnjem času opešal, Torino pa bo zdržal še to nedeljo in potem še eno in še ne bo posebne nesreče, bo odneslo naslov državnega prvaka moštvo, ki je dejansko najboljšo.

SK Zabjak. V nedeljo, 18. t. m. naj bodo na igrišču Hermesa v Šiški ob pol 2 sledeči igralci I. moštva: Cemažar, Oven, Baumgartner, Sajovic, Škrjanc, Škorjanc, Doljat, Slak, Stane, Zadel, Forjantič, Sosti, Dido, Zorič, Muhič. Igramo tekmo proti Mladiki.

Tudi preteklo nedeljo so bili dunajski tekači v naravi in so tekmovali na progi čez drn in strn, 5500 m dolgi. Spet je bil najhitrejši Groyer, ki je zmagal v 21 min. in 4.1 sek.

Visoki komisar odkupil šantlove akvarele za narodopisni muzej

Visoki komisar je odkupil zbirko akvarelov, ki predstavljajo slovenske narodne noše in so delo slikarja Saše Šantla, ter jih namenil za tukajšnji narodopisni muzej.

»Prima linea« št. 24

Današnja številka »Prima linea« razpravlja o Nalogi Italije, O zračno-morski vojni, Ali smo izgubili vojno?, O Komunističnih zločinih na Balkanu; tretja stran je posvečena kulturnim razgledanjem, zadnja pa delovanju Stranke v prvi liniji. Vsi sestavki so opremljeni z lepimi podobami.

Gospodarstvo

Sir

Nakazila za sir za trgovce:

Prehranjevalni zavod Vis. komisariata za Ljubljansko pokrajino obvešča vse trgovce z racioniranimi in kontingentiranimi živili mesta Ljubljane, da dvignejo do 21. aprila t. l. nakazila za sir za mesec april v Gosposki ulici št. 12-I.

Razdeljevanje sira potrošnikom:

Prehranjevalni zavod Vis. komisariata za Ljubljansko pokrajino obvešča vse potrošnike mesta Ljubljane, da dobijo od 22. t. m. dalje pri svojih trgovcih za mesec april na odrezek B 60 gramov parmezana in 150 gr mehkega sira.

Italijansko-nemška trgovina s svilo. Pri tozadevnih pogajanjih, ki so bila pretekli mesec, je bil določen kontingent za izvoz italijanske svile v Nemčijo. Nemčija dobi surovo svilo, svileno prejo in svilene tkanine. Ker pa še lanski kontingent ni izčrpan, se trgovina razvija še v okvirju lanskega kontingenta.

Iz hrvatskega zavarovalstva, La Nationale, d. d. za življenjsko zavarovanje, ravnateljstvo v Beogradu za bivšo Jugoslavijo, podružnica v Zagrebu je spremenila svoj naziv tako, da je razvidno, da pripada podružnica naravnost pod pariško centralo te družbe, isto velja tudi za elementarno panogo zavarovanja, ki ga izvaja ta družba.

Križanka št. 83

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20						21				22							23	
24					25					26						27		
28			29	30			31		32		33			34	35			
36		37	38	39		40		41		42		43	44	45		46		47
48	49				50		51		52			53	54					55
56						57					58						59	
60						61				62						63		

Vodravno: 1. naslov Federerjeve povesti, 8. latinski prevod svetega pisma, mesto v Somali, 13. švicarski pisatelj, 20. naslov Mencingerjevega romana, 21. otok v atenskem zalivu, 22. del duhovniške obleke, 23. vrsta papirja, 24. kraj pod Lovčnom, 25. pravoslavna sveta podobica, 26. priprava za mletje, 27. zvok, ton, 28. mesto ob istoimenskem morju v Rusiji, 30. staro žensko ime, 32. strežaj (tujka), 34. matematični izraz, 36. abesinski naslov, 38. gora v Italiji, 41. otok v sundskem arhipelu, 44. božanstvo starih Grkov, 48. cerkveno preklestvo, 51. starorimski zgodovinar, 53. oddaja, odposlanstvo (tujka), 56. nakana, 57. oseba iz Jurčičeve povesti, 58. prepovedništvo, 59. tla, 60. hrib pri Beogradu, 61. stražar, čuvaj, 62. prisilno delo, 63. svikasta krava.

Navpično: 1. oblika vode, 2. otok v Sredozemskem morju, 3. indijski lovni priprava, 4. kraj v Vojvodini, 5. utežna enota, 6. zveza (tujka), 7. alkoholna pijača, 8. jarem, 9. Kunstjeva novelica, 10. zgodovinski zapiski, 11. tibetanski duhovnik, 12. ud družine, 13. elektrarna na Štajerskem, 14. svetopisemski prerok, 15. kraj pri Ložu, 16. fizikalna enota, 17. drevo, plug, 18. ena izmed deveterih muz, 19. plemo (tujka), 29. stara dolžinska mera, 31. kraj pod

Lovčnom, 33. velika posoda, 35. postrežek, 36. vzrok bolečine, 37. naslov Finžgarjeve povesti, 39. merilna priprava, 40. praska, 41. prvotnim narodom nedotakljiva stvar, 42. slovenski slikar, 43. poljski pridelek, 45. pravopisno znamenje, 46. listnato drevo, 47. upanje, 49. posmrtno prebivališče starih Slovanov, 50. slovenski skladatelj, 52. srednjeveška družba, 54. čar, 55. zdravilo.

Rešitev križanke št. 82

Vodravno: 1. Ulm, 4. Zetale, 10. banana, 16. Samo, 20. relé, 21. Sahara, 22. tetiva, 23. les, 24. agent, 25. Razori, 26. Varilija, 27. čaka, 28. vaji, 30. kazalo, 32. mak, 33. uho, 35. kitara, 38. kamela, 41. jata, 43. Filoteja, 46. Tirole, 48. kalup, 50. Abo, 51. zelena, 52. Soloha, 53. siga, 54. Raka, 55. Lenart, 56. petača, 57. kad.

Navpično: 1. ura, 2. lega, 3. mleko, 4. žena, 5. Est, 6. tara, 7. Ahaja, 8. Lazem, 9. Ero, 10. Bari, 11. Atika, 12. Neva, 13. ata, 14. NIRA, 15. Avila, 16. salo, 17. ali, 18. meja, 19. Osaka, 27. Cufar, 28. vitel, 29. Tatar, 31. zelot, 32. malik, 34. hiba, 35. koza, 36. tele, 37. rana, 38. kist, 39. Moič, 40. leha, 41. jasa, 42. tuga, 44. lok, 45. jen, 47. rop, 48. Kač, 49. Pad.

DALE CARNEGIE

Kako si pridobiš prijateljev

Med razgovorom je Cubellis rekel svojemu bodočemu šefu: »V veliko žast bi si želel, če bi mogel delati skupaj z vami. Vem, da ste začeli svojo kariero kot osemindvajsetletni fant v preprosti pisarni in vse vaše osebe je bilo ena sama steno-grafija.« Vsi, ki imajo visoka in odlična mesta v družbi, se radi spominjajo težkih in vihranih začetkov. Tudi ta industrijec ni delal izjeme. Govoril je na dolgo in široko o svojem neutrudnem delu, o svoji borbi proti malodušnosti in proti zasmehu, o svojih uspehih in svoji zmogli. Končno je Cubellis stavil nekaj vprašanj, zakaj svoje podpredsednike ter rekel: »Mislim, da nam bo ta mož ustrezal.«

Veliki francoski filozof Rochefoucauld je često dejal: »Če si hočete pridobiti nasprotnikov, se morate povzdigovati nad svoje prijatelje. Če si pa hočete pridobiti prijateljev, pustite, da se vaši prijatelji povzdigujejo nad vas.«

In res, kadar naš prijatelj nadkriljujejo, se čutijo važne, kar jih nagiba k dobrohotnosti. Kadar pa jih mi nadkriljujemo, se čutijo ponižane, kar rodi v njih zavist in mržnjo.

In to je res! Veliko naših prijateljev bolj uživa ob naših nesrečah kakor pa ob naših uspehih.

Bodimo torej skromni. Slavni pisatelj Irvin Cobb je odgovoril nekomu, ki ga je vprašal, če je res najslavnejši ameriški pisatelj: »Najbrž sem imel večjo srečo, kakor sem si jo zaslužil.«

In res moramo biti skromni! Kaj pa prav za prav smo? Nič! Čez sto let se nihče ne bo nas spominjal. Življenje je res prekratko, da bi morali bližnjega nadlegovati s čenčanjem o naših malenkostnih uspehih! In če prav pomislimo, imamo kaj malo, s čimer se lahko pohvalimo. Ali že veste, čemu se moramo zahvaliti, da nismo popolni bebi? Samo majhni količini joda, ki ga imamo v tiroidni žlezi.

Če bi nam zdravnik prerezal vrat in bi vzel iz tiroidne žleze nekaj tega joda, bi postali takoj bebasti. Ali ni to smešno: samo zaradi majhne kapljice joda!

Šesto pravilo, kako pripravim bližnjega, da bo delil s tvojo mnenje, je tole: pusti mu, da govori po mili volji.

Kako dosežeš sodelovanje od ljudi.

Zdi se mi, da imamo več zaupanja v ideje, ki samostojno zrastejo iz našega zelnika kakor pa v ona, ideje, ki nam z njimi postrežejo drugi. Zakaj bi torej hoteli vsiljevati drugim naše mislije-nje? Ali ne bi bilo bolj pravilno, da jim damo čisto preproste nasvete ter jih nato pustimo, da sami izvajajo posledice.

Gospod Seltz iz Philadelphije je moral nekega dne reorganizirati skupino avtomobilskih prodajalcev, ki jim je upadel pogum. Zbral jih je na seji in jih je prosil, da povedo, kaj more storiti zanje. Ko so mu povedali svoje zahteve, je vprašal: »Če vam dam vse, kar me prosite, kaj bom dobil v zameno?«

Odgovor so mu dali takoj: »Zvestoba, skrbnost, poštenost, iniciativnost, osem ur dela na dan.« Eden se je celo ponudil za štirinajst ur dela na dan. Seja se je zaključila med splošnim navdušenjem in prodaja avtomobilov je zelo narasla. In gospod Seltz je pripomnil: »Ti ljudje so storili neke vrste moralno pogodbo ter se obvezali, da izpolnjujejo njena določila, ker so pač pričakovali, da bom tudi jaz izpolnjeval svoje obveznosti. Storil sem dobro, ko sem se poučil o njihovih željah in potrebah.«

In res: kadar kaj delamo, nam zelo ugaja, če imamo vtis, da delamo samostojno po lastnem preudarku in nepresiljeni. Imenitno se nam zdi, če nas kdo sprašuje o naših željah, o naših potrebah in o našem mišljenju.

Wesson je bil zelo spreten slikar reklamnih vinjet. Na noben način mu pa ni uspelo, da bi prodal svoja dela nekemu zelo važnemu podjetju. Nekoč je vas večer premišljeval o načinu, kako bi vplival na svoje odjemalce ter vzbudil zanimanje in navdušenje. Vzel je s sabo nekaj rib, še nedokončanih rib in šel k ravnatelju omenjenega podjetja. »Prosim vas za neko uslugo,« mu reče. »Tu imam nekaj komaj začelih rib, ali bi mi lahko povedali, kako naj jih končam, da bi bile za vas uporabne?«

Ravnatelj je molče pregledoval ribe in rekel: »Pustite jih tukaj in pridite spet čez nekaj dni.«

Tri dni za tem je Wesson prišel po svoje ribe, sprejel nasvete ter končal delo po navodilih, ki mu jih je dal ravnatelj. In kakšen je bil izid? Vse ribe so bile sprejete, še več, od tega dne naprej so naročila kar deževala. Prej je Wesson hotel prodati za vsako ceno to, kar je naredil po svoji glavi, zdaj pa je razumel, da je treba v ravnatelju vzbuditi vtis, kakor da bi on dal ideje za vinjeto.

Še preden je carjevič dokončal svoje višje nauke, mu je njegov oče ukazal, da mora zaradi izpolnitve svoje vzgoje na dolgo potovanje. Svoj očetni dom je zapustil 23. oktobra 1890 in po kratkem oddihu na Dunaju je čez Italijo prispel v Egipt. Namen potovanja je bil ta, da bi prestolonaslednik Rusije spoznal azijski del države, kjer so se ob koncu 19. stoletja stekali najpomembnejši interesi ruske politike. Egipt ni pomenil nič drugega kot klin na lestevici cele vrste drugih krajev, ki bi se moral o njih počitati. Prestolonaslednika je spremljal njegov mlajši brat Jurij, ki ga je bila napadla jetika in se je bolezen bolj in bolj hujšala. Oba brata sta se razšla v Indiji in se nista nikdar več videla. (Veliki vojvoda Jurij je bil sicer v neki palači-sanatoriju na Kavkazu, od koder ni prišel več živ in sicer je umrl leta 1899 ali čez devet let nato, ko je bil v Indiji.) Drugi carjevičev tovariš na potovanju je bil princ Jurij Grški. V prestolonaslednikovem spremstvu je bil še general princ Barjatinski in trije vojaški adjutanti. Potovanje je bilo povsem uradno, združeno s slavnostnimi sprejemi, pojedinami, ogledovanjem čet itd. Prestolonasledniku potovanje ni bilo kdo ve kaj v uk, vse je bilo prenatrpano z uradnimi publicami in carjevič je imel prav za prav zmeraj eno in isto pred očmi... Indija ga je zanimala, a zapisal si je v svoj dnevnik le opazke o angleških uniformah, ki so ga venomer obdajale. »Neznosno je!« Srednjega se je čutil v Siamu. Potem je bil na Japonskem, kjer ga je doletel drug udarec usode. Dne 29. aprila 1891 je v Otavu neki fanatični Japonec, brez kaknega očitnega namena, carjeviča udaril s sabljo po glavi, in od tod je imel

vse življenje brazgotino na čelu. Komu ne bi ob tej priliki prišlo na misel, da je bila ta brazgotina tako rekoč odtis usode, ko se je čez trideset let nato tresel prestol Rusije pod udarci Japonske?

Cim je Aleksander III. prejel poročilo o atentatu, je zaukazal, naj carjevič nemudoma zapusti Japonsko in se poda naravnost v Vladivostok. Tu pa je, ne da bi bila rana že zaceljena in z obvezanim čelom, prisostvoval otvoritvi gradbenih del transsibirske železnice. Aleksander III. je hotel seznaniti svojega sina s tem velikanskim delom, ki je bilo namenjeno, da spaja obalo Baltijskega morja s Tihim oceanom in utrdi gospodstvo Rusije na Daljnem Vzhodu. Carjevič je moral odpeljati prvo samokolnico prsti, kar je pomenilo začetek in temelj te neizmerno gradnje bodoče železne ceste. Nato se je na svojem potovanju skozi vso Sibirijo peljal s kočijo. To potovanje, ki je trajalo šest mesecev, je imelo velikanski pomen za bodočega carja. Malo je bilo ruskih carjev, ki bi bili kdaj stopili na sibirsko tla. Nikolaj II. je mogel kasneje s ponosom reči, da je bil on prvi car, ki si je v resnici ogledal vse svoje carstvo. S tem, da je Aleksander III. dal carjeviču priliko, da je otvoril železniško gradnjo v Sibiriji in se je z vozom prepeljal po neizmernih stelah, je svojemu sinu hotel pokazati, da mora poskrbeti za precvet Sibirije in razvoj ondote industrije. Hotel ga je seznaniti z velikimi notranjimi in zunanjimi političnimi vprašanji glede na veličino ruske države tudi v svojem azijskem razmahu. Saj je imela ruska vlada namen, da načrtno obljubi Sibirijo in ruski Daljni vzhod z naseljenici. S tem je hotela Rusija ustvariti iz Sibirije nekakšno poljedelsko rezervno zaradi gospodarske krize v evropski Rusiji. Hkrati pa je pospeševala svoj razmah proti jugu, proti Tihemu oceanu in notranja ruska Azija je iskala svojo pot proti Himalaji in Perzijskemu zalivu. Ta težnja za dostop k morju prepleta vso tisoletno zgodovino Rusije. V poslednjih dveh stoletjih se ji je posrečilo doseči gospodstvo nad vzhodno obalo Baltijskega morja, nad severno obalo Črnega morja, a mnogo prej se je borila proti nepremostljivim oviram za tisto pot v Azijo, da bi dosegla svoje mesto ob Oceanu in s tem uravnovešanje z drugimi velesilami. V zvezi s takim političnim razvojem je postala pot vladanja Nikolaja II. prava pravcata križeva pot. Vprav načrti Aleksandra III. so bili usmerjeni v to, da odpro de-

diču ruskega prestola nova obzorja bodočnosti svoje države. Vtisi s tega potovanja so resnično preželi značaj bodočnosti novega vladarja in njegove poglede na politiko, ki jih je moral mnogo pozneje sodoživljati s svojo soprogo.

Vrnivši se v novembru 1891 k domačemu ognjišču, se je carjevič spet povrnil k svojemu polku, svojim zabavam in športu ter spričo svojih staršev je bil še zmeraj oni mali »Niki« kot prej. Njegov oče ga je mirno in brez naglice pripravil na njegovo nalogo kot poglavarja države. Imenoval ga je za predsednika Družbe za gradnjo transsibirske železnice, za predsednika Komisije pomoči bednim iz leta 1891, za člana Državnega sveta. A ta imenovanja mu niso nalagala nobenih opravil, bilo je vse kot nadaljevanje njegovih lekeji pri profesorjih. Tudi seje v državnem svetu niso bile zanj nič drugega ko sprememba ob študijskih ur, le da so bile te seje ure prenešene v drug okoliš. Vse tisto, kar ga je kaj kmalu postavilo v sredo tega delovanja, na vodstvo države, je bilo neskončno oddaljeno od teh oseb in od oseb njegove družine.

Vendarle je bil zdaj mož in usoda njegovega zakona se je začela uresničevati in je postala važna tudi za njegove starše. Ti niso upoštevali sanjarij, v katerih je podhrtevalo mladeničevo srce. Preden povemo, kako so se te sanje uresničile, je potrebno spregovoriti o njej, ki je bila njih središče.

2. Bodoča carica.

Povrniti se moramo k mali princezi, ki je bila leta 1884 prisotna pri poroki svoje sestre Elizabete s carjevičevim stricem in ki je odtlej gojila skrivnostne obljube za bodočnost svojega mladega bratranca.

Ta poroka ruskega velikega vojvode s princeso Hessen-Darmstadtsko je imela že svojo tradicijo glede na rodbino Romanovih in vladarsko hišo velikega vojvode Hessenskega. Mati carja Aleksandra III. — carica Marija Aleksandrovna —, prva soproga dediča ruskega prestola, poznejšega carja Aleksandra II., je bila rojena princesa Marija Hessenska. Bila je teta velikega vojvode Ludovika, čigar hči, Elizabeta, je po svoji močviri postala svačinja Aleksandra III.

Neizpolnjena navodila komunističnega poglavarja

Kakor smo že poročali, so legionarji blizu Semiča ujeli zaupnika Eda Kardelja, tajnika komunistične stranke, Smrekarja Ludvika in pri njem našli nekaj Kardeljevih pism z navodili. Smrekar Ludvik je bil komandant III. partizanskega bataljona tako imenovanega Zapadnega partizanskega odreda. Kardelj mu je pošiljal navodila, kako naj postopa pri iztrebljanju belogardističnih postojank v okolici Ljubljane in Grosuplje. Značilno je to, da se ta navodila niso mogla nikjer izpolniti, kar dobro dokazuje nemoč komunistov in brezuspešnost obupnega prizadevanja. Prinašamo odlomke Kardeljevih pism z dnem 4. novembra 1942. Pismo je pisal Kardelj iz Ljubljane Ludviku Smrekarju nekam v gozdove pri Podlipoglavu. Takole piše Kardelj:

»Saj je vendar sramotno za nas, da cel bataljon obstane pred hišo, v kateri je morda 20 do 30 belogardistov, samo zato, ker imajo zaprta — polkna!«

Tu je mišljen napad partizanov na kasarno, hla zovisko legionarske posadke, ki je partizane stal ogromno žrtv in krvi. Kardeljeva jeza je dokaj upravičena! Cel partizanski bataljon ni mogel premagati pešice fantov, ki so vztrajali do konca in nazadnje pogladi celo v beg partizanske čete, obojene s številnimi strojnimi. Zato Kardelj daje naslednja neizpolnjena navodila, ki so pa ostala le navodila brez uresničenja.

»V Bizoviku in Dobrunjah so položaji belogardistov zanihi in tu jih mi moramo uničiti... Izberite za vas najlažjo točko za napad in uničenje belogardistov. Do podrobnosti izdelajte načrt... Zavzemite njihove utrjene postojanke na vsak način.«

In kako so se ta navodila izpolnila? Partizani so doživeli poraze ne samo pred utrjenimi postojankami legionarjev, temveč so bili razkropljeni ali pobiti po vsej sostrski, dobrunjski in podmolniški okolici. Kardeljevo navodilo je ostalo le samo še daljni spomin na partizansko strahovanje v Bizoviku. Ravno te dni je prišlo spet poročilo, da so bili ubiti v svoji utrjeni postojanki vodilni terenski partizani Sever Egidij, Ovirik Hinko in Močilnikar Viktor. Ludvik Smrekar, nekdanji komandant partizanskih tolpa na Pugledu, pa je ujet pri Semiču. Primeren konec primernim navodilom komunističnega tajnika! Toda Kardelj še nadaljuje:

»Nujno potrebno je čimprej uničiti Polico. Pričnite z obkoljevalno taktiko... Pastavite zasede na vseh izhodih iz Police, na vseh zvezah z Grosupljem, skratka povsod, kjer hodijo belogardisti in Italijani ven in noter.«

To navodilo je dal Kardelj v začetku lanskega

novembra, ko se je na Polici ustanovila postojanka legionarjev. Poglejmo, kako so se njegovi ukazi izpolnili. V kratki dobi čez zimo je poljska legija očistila ves teren okrog Police in Pugleda. In kaj je bilo s slavni partizanskimi zasedami? Nešteto krat so partizani padli sami v zasede legionarjev ter v njih običali. Le enkrat se je zgodilo, da je tudi legionarska patrula prišla v njih zasedo in je ob tej priliki padel en legionar.

»Na noben način ne dopustite poljskim belogardistom, da bi se sprehajali po vaseh. Če jim boste postavili zasede okoli Police, bo hitro konec njihovega sprehajanja.«

Tudi to navodilo je ostalo na veliko žalost komunističnega tajnika le na papirju. Vsa okolica okrog Police je danes očiščena od partizanov, poginili so prosluli Šuligoj, poginili Moškerc, padel tudi Stepišnik in še toliko in toliko drugih. Kardelj pravi dalje:

„Obisk“ št. 1-3

Za Veliko noč je izšla prva trojna številka ilustriranega družinskega mesečnika »Obisk«, ki ga izdaja v uredništvu Mirka Javornika Ljudska tiskarna. Na naslovni strani je upodobljen impozanten kip Toneta Kosa: Kmet pri sebi. Na prvi notranji strani pa je lep prevod Cerkvene veliko nočne himne, kakor ga je pustil v zapušeni pesnik Silvin Sardenko. Ostala vsebina je naslednja: znani športni strokovnjak Drago Ulača opisuje zimsko elavje v Podutiku na svoj prijetni kramljajoči način, ki dobiva že literarno obliko in bi bil lep do neseek za kakšno — športno čitanko, ki jo bomo alej ko prej morali dobiti. — Ib-mu opisuje Dva praznika pod Monte Rosso, lep opis alpske pokrajine ter vršacev, opremljen s prelepimi slikami pokrajine in svetniških zavetnikov sv. Bernarda in Ledeniške Madonne. Rado Kolar priobčuje feljton Misel na belem konjčku, ki jo je ilustriral mladi nadarjeni slikar L. Debeljak, kateremu se pozna šola prof. Franceta Kralja. Miklavž Kuret opisuje vraže o zmajih in kačah v slovenskem ljudskem verovanju; članek je opremljen s mnogimi slikami. Celostranske ilustracije iz sončne Španije nam daje lep pogled v eksotiko evropskega juga. Jože Mahnič opisuje Večer v Rovtuh, v katerem s močnimi črtami opiše bohinjski kot. Rajko Ložar v članku S krampom in lopato opisuje arheološka odkopavanja po naši domovini. Članek s svojim gradivom ne vodi samo v najdavnije zgodbe življenja na naši zemlji, temveč ima tudi izredno poudučen namen, da opo-

»Glede oborožitve vem, da imaš težave. Toda podobno je povsod. Napadajte belogardistične patrulje, da boste orožje dobili... Vzemite mitraljeze beli gardi!«

Zgodilo se je pa obratno. Legionarji so zaplenili prav v bližini Police partizanom veliko orožja ter celo težko topnico.

»Poskušajte osvoboditi naše ljudi, ki so zaprti v Polju. Morda bi se dalo s kako zvijačo (preoblečeni v belogardistične uniforme)?«

Tudi tu je ostal tajnik komunistične stranke na cedilu. Do kakšnega poskusa osvoboditve sploh ni prišlo.

Navajamo te ukaze generalnega tajnika slovenske komunistične stranke zato, da pokažemo, kako šepa komunistična organizacija, ko se celo najnunejša navodila vrhovnega vodje več ne izpolnjujejo oziroma ne morejo izpolniti. Zato gre pa partizanski bes čimbolj na račun preprostega in brezbrambnega ljudstva, ki jim partizani požigajo hiše in gospodarska poslopja, kakor nazorno dokazujejo pričujoče fotografije iz Ambrusa.

zarja ljudi na to, kakšne vrednosti so ti prazgodovinski spomeniki in kako je treba ravnati pri izkopavanju ter na kaj je treba paziti, da se ne zabrišejo razni znanstveno pomembni momenti. Stevilne slike ponazarjajo članek L. Klakočar prinaša odlomek iz slavnega Croninovega romana Cittadella Ob zori se je rodil otrok. Roman bo izšel v Ljudski knjigarni. Marijan Juvan ponazarja Velikane in etarce v rastlinstvu; članek je opremljen s slikami, ki kažejo prirodne čudovitosti v rastlinskem svetu v senci stoletnikov. Dr. Stane Mikuš predstavlja to pot znanega kiparja Tineta Kosa. Več reprodukcij njegovih stvaritev spremlja lepo oznako njegovega dela. Mirko Javornik prinaša poglavje iz Dickensovega romana Dorritova najmlajša, ki je izšel pri Ljudski knjigarni. Mostovi nad vodami predstavljajo lepo slikarsko reportažo iz širokega sveta, največ iz Amerike. Zorko Simčič prinaša feljton Konec sveta. Zanimivosti o japonskem letalstvu segajo v današnji vojno aktualnost. Jack London Mojster skrivnosti dopolnjuje Oblikovo leposlovno živno. Pomlad v parku nudi ženskemu svetu lepe modne novosti. Na zadnjih straneh bakrotiska je nekaj lepih fotografij z motivi Pomladi v parku. Tako nudi Obisk obilo lepega gradiva in čtiva. Naročnina za celo leto znaša 40 lir. Izdaja in zalaga Ljudska tiskarna v Ljubljani.

Ob otvoritvi posmrtnih razstav Ivana Vavpotiča

Pred tremi meseci je umrl v Ljubljani znani slikar Ivan Vavpotič, dolgoletni predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov ter društva Lade in markantna podoba v vrstah slovenskih slikarjev. Narodna Galerija prireja sedaj v prostorih Jakopičevega paviljona posmrtno razstavo njegovih del, na kateri bo prikazan — kolikor je danes mogoče — njegov razvoj ter njegovo ogromno delo v štidesetletnem delovanju. Posebno zanimive obeta biti njegovo zgodnje ilustratorsko delovanje, saj je Vavpotič spadal prav gotovo med naše najboljše ilustratorje (Jurčičev Deseti brat itd.). Pa tudi ogromna vrsta njegovih portretov priča o njegovi izredni marljivosti in priljubljenosti kot portretista, saj je samo v Ljubljani nekaj sto njegovih portretirancev. Vsekakor bo razstava pokazala veliko vrednost njegovega dela ter na ta način počastila njegov spomin. Vsi ljubitelji slovenske umetnosti, predvsem pa častilci pokojnega Ivana Vavpotiča so vabljeni na razstavo del, ki bo v nedeljo ob 11 dopoldne.

Razstava športnih motivov

Rok prijave bo zaključen 10. maja.

Kakor znano, bo 12. junija odprta lepa razstava športnih motivov, del umetnikov Ljubljanske pokrajine. Da bi se je lahko udeležili tudi umetniki, ki so se zakasnila s izgotavljenjem svojih del, je rok za prijave podaljšan do 10. maja. Doselej so pokazali različni umetniki zanimanje za to razstavo in je pričakovati pomembne udeležbe. Oni umetniki, ki so že poslali svoje prijave so naprošeni, da jih potrdijo pri prirediteljem odboru, Bethovnova ul. št. 2 (Zveza poklicnih umetnikov).

Madžarska zunanja trgovina. V lanskem letu je znašal madžarski uvoz 922 (leta 1941 730,1) milij. pengő, izvoza pa 1.143,6 (791,1) milij. pengő, tako da se je aktivnost trgovinske bilance povečala od 61,0 na 221,6 milij. pengő. Pripomniti je, da je bila leta 1940 madžarska trgovinska bilanca pasivna za 87,6 milij. pengő. Velik del povečanja madžarske zunanje trgovine je pripisovati zvišanju cen, vendar je treba ugotoviti, da je tudi obseg prometa nara-

»Kristus sam jih je vzgojil...«

Škol dr. Gregorij Rožman je v svojem šestem postnem govoru dne 16. aprila t. l. izrekel sledečo veličastno od Boga samega navdihneno sodbo o mučenih slovenske Kat. akcije:

»Imena Pavlič, Mravlje, Grozde in mnogo drugih so najsvetlejša imena. So in ostanejo v slovenski zgodovini. To so resnični junaki, vse močnejši kot njihovi mučitelji. Kristus sam jih je vzgojil in jih hranil s svojim svetim Telesom in s svojo sveto Krvjo. Pri obhajilih mizi so dobivali moč...«

Škol imenuje na prvem mestu pokojnega mladca Pavliča. Kdo je bil Pavlič? Učiteljskičnik, ki je gledal svojo okolico in bodočnost z izredno bistrim očesom, s pravim življenjskim optimizmom, ki mu je bila dana posebna milost izrazite katoliške zavesti in neustrašnega poguma. Vsi, ki so ga poznali, izjavljajo, da je bil pokojni Ivan nekaj posebnega, dobrim in vernim v pomoč in tolažbo, brezbožnim in hudobnim pa v strah. Dva dokaza naj navedemo! Neki izgnani župnik, ki je dobro leto dni živel v neposredni bližini, izjavlja o njem: »Ivan je bil fant, kakršnega nisem srečal v vsem svojem dolgoletnem duhovniškem življenju.« Komunisti-domanič pa je označil Pavliča nekaj dni pred njegovo smrtjo: »Ta hudobni nas bi še kmalu pridobil, tako zna prepričljivo govoriti.« Kje se vzgajajo tako lepi, čisti in privlačni značaji kot je bil Ivan, katera moč je zmogla dati Slovencev resničnega junaka, ki je bil vse močnejši kot njegovi mučitelji? Mučenec Ivan nam to skrivnostno silo odkriva v enem izmed svojih zadnjih govorov, ki jih je imel na mladčevskih sestankih, ko pravi:

»Svet, zlasti mladina, kiho po reformi! Ta klie moramo priznati za utemeljen, ako gledamo današnje družbo in njene bolezni. Geslo: »Vse je treba prenoviti, velja danes mnogo bolj kot kdaj prej! Na splošno moramo opazovati, kako propada verska usmerjenost, kako vsepovsod fronata satanovi dvigajo glave in lovijo v svoje mreže podivjane množice. Vsepovsod se čuti naval in pritisk antikrista. Družba je zastrupljena v svojih temeljih.«

Hudo je res, ali zato ne bomo obupavali, ker moramo biti optimisti po besedah apostola Pavla: »Kadar sem slaboten, sem močan.« Zgodovina Cerkve je že ponovno dokazala upravičenost krščanskega optimizma. Viharji so bili, a so koristili, zato zaupamo v božjo previdnost. Reforme so potrebne in pri reformah moramo pomagati. Težko je plavati proti toku, le močni se morejo dvigniti nad okolje. Od katoličana to danes moramo zahtevati. Velike so težave, velike so tudi milosti. Kristus nam ni dal le nauka, dal nam je tudi zgled: »Učite se od mene!« Od vsega bogastva, ki nam ga je Kristus zapustil, je sveta Eucharistija najvrednejša, je središče vere, najvišja milost, najgloblja tolažba. »Jaz ostanem z vami vse dni do konca sveta! Kdor mene najde, najde življenje!«

Dušni glad, to je znak časa. S čim ga bomo tešili, če ne s sveto Eucharistijo? Dejal sem, da zahteva naš čas močnejšo natur za izvedbo velikih reform. Zato moramo uživati kruh močnejši! In goreči moramo biti, kakor so bili goreči apostoli, ki so z gorečnostjo oznanjali smrt Gospodovo, ker so zajemali gorečnost, pa tudi pogum iz Eucharistije Gospodovega. V najsvetejšem Zakramentu bomo dobili poguma, da se bomo mogli neustrašeno boriti s tiranom brezverskega javnega mnenja.

Tridentinski cerkveni zbor priporoča vsakdanje sveto obhajilo z namenom, da se združimo z Bogom in dobimo moči zoper požljivost mesa in oči in napuh življenja, se očistimo malih grehov in se varujemo smrti.

Zlasti mladini je potrebno sv. obhajilo. Moč proti vsem nevarnostim in luč, ki razganja temo na naših potih, naj nam bo pogosto prejemanje sv. obhajila. V zgled naj nam bodo prvi kristjani, ki so bili združeni v lomljenju kruha.

Strnimo vrste, napravimo pravo katoliško fronto pri mizi Gospodovi. Potem nas ni treba biti strah za sedanost in bodočnost. Le tako bomo Slovenci postali pogumni, goreči, močni katoliki, kakršne je hotel vzgajati naš učitelj dr. Mahnič s katoliškim radikalizmom.«

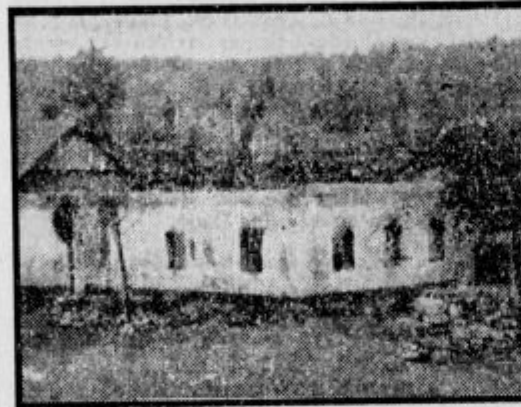
Ta govor je veljal pred letom dni ozkemu krogu onih, ki so bili istih misli in želja, danes, ko je potrjen z življenjem in mučeniško krvjo tistega, ki ga je pisal, velja kot dragocena zapuščina vsej slovenski javnosti, saj pove pokojni Ivan v njem v imenu vseh tovarišev mučencev veliko besedo o eucharističnem Kristusu. Naš čas je velik, ne le po hudobiji, temveč tudi po velikih možeh.

P. K.

stel. Največjo trgovino ima Madžarska z Nemčijo, iz katere je lani uvozila za 617,7 (474,9) izvozila pa tja za 469,7 (429,5) milij. pengő.

Slike k razbojništvu Kardeljevih partizanov: požgani in razrušeni kmečki domovi v Ambrusu v Suhi krajini. Požgali in razrušili so jih partizani, ki jim je mirno prebivalstvo trn v peti in ki istočasno zatrjujejo, da se bore za narod.

KULTURNI OBZORNIK

Bergantov Križev pot

(K izvedbi Tomčeve kantate na koncertu Gl. Matice in simfon. orkestra 22. in 23. t. m.)

Slovenski slikar Fortunat Bergant je l. 1766. naslikal za cerkev oo. cistercijancev v Stični Križev pot. Pesnica Vida Tauferjeva pa je služila za učiteljico v Stični, ko je za lanske Veliko noč napisala in na svetlo dala svoje pesnitve k 14 postajam križevega pota. Ni imela namena napisati pesniških premišljevanj ravno o Bergantovih podobah, toda vsaj podzavestno so vplivale te slike nanjo, ko je pisala svoje verze, saj so ji bile te izredne umetnine najbližja ilustracija žalostne Gospodove poti na goro Kalvarijo; videla in gledala jih je pri vsakem svojem obisku stiške bazilike. Zato prav reprodukcije Bergantovega Križevega pota iz Stične krasijo njeno knjigo. Pesmi gospe Tauferjeve in Bergantove slike pa so vspodbudile Matijo Tomca k ustvaritvi kantate Križev pot, ki jo bomo skoro slišali v izvedbi ljubljanske Glasbene Matice. Tudi krstno izvedbo kantate bodo ilustrirale Bergantove umetnine, ki bodo druga za drugo, kot se vrstijo postaje, projicirane na platno. Ta novost v združitvi likovne umetnine (vsaj v reprodukciji), ki je glasbo navdihnila, z izvedbo glasbene umetnine, bo gotovo poslušalcu še bolj približala Tomčevo delo, saj ga bo užival prav pri viru njegovega zajemanja. (Ali ne bi morda kazalo kdaj izjaviti Smetanovo Vltavo ob projekciji njenega toka ali Retovje gospe Sanci- nove ob slikah Ljubljaničnih izvirov?)

Tu nekaj besed o Fortunatu Bergantu, ki je bil rojen kot kmečki sin l. 1720. v Mekinjah pri Kamniku. O njegovi mladosti ne vemo nič določene, učiti pa se je moral slikarstva v Parizu, Veneziji in Romi. Njegova dela kažejo, da je bil v slikarstvu teh takratnih umetnostnih ardišč z-

lo verziran, čeprav ni podlegel vplivu niti ene tam cvetoče šole. V vrsti takratnih slovenskih mojstrov, Metzingerja, Ilovška, Cebeja, Janeza Andreja Straussa in Gesorja je bil Bergant najizvirnejši in tudi danes še našemu umetniškemu čustvovanju najbolj domač. Da pa je res bival v Romi, priča poleg neke signature iz l. 1759, ravno zadnja postaja stiškega Križevega pota, kjer je svojemu podpisu dodal označbo »Accademicus Capitolinus«.

Najprej se je udeleževal Bergant med Hrvati v Liki, kjer je naslikal serije oltarnih podob za cerkve v Sincu, Ličkem Lešcu in Otočcu in to v letih 1750 in 1751. Podpisoval se je tam v glagolici in sicer z začetnico B, dočim se pozneje doma v latinskih in francoskih podpisih piše po tudi pri nas takrat udomačenem bavarskem pravopisu z W, Wergant, a ko je komaj devetintridesetleten v Ljubljani umrl, ga piše smrtna matica stolne župnije spet Bergandta. Njegovo delovanje po l. 1751. je zavito v temo vse do l. 1760., ko je naslikal Mater Božjo za škofjeleške uršulinke; takrat enkrat se je naselil v Ljubljani, kjer je 9 let mnogo delal za vse slovenske pokrajine. Oženil se ni nikoli.

Bergant je slikal verske slike, portrete in genre. Krajina ni nobena ohranjenja, pa težko, da bi bil sploh kakšno napravil, saj tudi v svojih verskih podobah krajino zanemarlja in se v tem loči od starejšega Metzingerja in sodobnika Cebeja, ki ju je krajina močno privlačevala. Bergant pa je osredotočil vsvo svojo pozornost na bistveno snov in vsebino slike: na sveti prizor ali še rajši na poglobljeno lastnost naslikane svete osebe, kot na askezo, zamaknenost, pobožno srečo in podobno, pri portretih na upodobljenčev značaj, pri genskih slikah prav tako. Ta poudarek psihičnih nastrojenj je mnogokrat podan z vprav ekspresionistično drznostjo, s pretiravanjem fizičnih refleksov na duhovno izživljanje, vendar ne v načinu nekdanjih shematičnih baročnih kretanj, katere nadomešča že rokokojska prožnost, ampak tudi po točnem opazovanju človeške narave, kjer

niti dve sorodni doživetji ne ustvarita enakih izrazov v obrazilih in kretanjih.

Najlepše Bergantove cerkvene umetnine so poleg liškega cikla slike, napravljene za ljubljanske uršulinke, oltarne podobe na Križni gori, v Zelšah pri Raketu, na Veseli gori, na Gori Oljki, v Mozirju, Nazarijih in Zaleu. Najbolj popularna pa je gotovo njegova milostna podoba Zalostne Matere Božje na Križevem oltarju pri frančiškanih v Ljubljani. Kot portretist je upodobil vsu tedanjo duhovno gosposko od papeža Klementa XIV. do stiškega in kostanjeviškega opata, potem pa člano domačih plemiških družin Erbergov, Codelijev in Gasperinijev. V Pličarju in Prestarju je pokazal dva originalna tipa iz ljubljanske okolice.

V javnosti Bergant ni nastopal in si je svoj ugled pridobil le s svojim umetniškim delom. Vendar je imel gotove stike s takratnimi slovenskimi preporoditelji. Kazal je zanimanje za glagolico, ponašal se je s svojim »kranjskim rojstvom«, delal za bratovščine MB dobrega sveta, ki so pošiljale med narod mnogo nabožne literature v slovensčini, portretiral je pospeševalca slovenskega šolstva, stiškega opata Tauferjeva, na Križni gori pa se je seznanil s slovenskim nabožnim pesnikom Jakobom Repežem, organistom iz Loža. Repež je zložil na Bergantov pasionski ciklus dolgo pesnitev, katero so prepevali potem romarji na Križni gori ob Repeževih orgelski spremljavi na stari napoved »Jest žalostno permišlam tu, kok Jožef is Mario gre«. Tako je bil Repež nekakšen predhodnik Tauferjeve in Tomca: vse tri je prevzel Bergant s svojimi slikami Kristusovega trpljenja.

Tudi stiški Križev pot sodi med najimnostnejše izdelke Bergantove roke. Kot pri vseh mojstrovih velikih delih, tako je tudi pri Križevem potu zamisel originalna Bergantova, čeprav je najbrž poznal Metzingerjev Križev pot na Vačah in gotovo tudi Tiepolovega v Veneziji, ki ga je Giannomenico razmnožil v lastnih ujedkovinah. Zanimiva je ravno primerjava dela dveh sodobnikov, Tiepola in Berganta. Tiepolo je namizal na svojih 14 postajah vso ogromno judovsko množico pred

štajajo monumentalnih mestnih vedut, Bergant pa je vso pozornost posvetil edino le Kristusu in njegovemu trpljenju. Nastopata le dva rablja, poleg teh pa samo še tiste osebe, ki jih pobožnost križevega pota izrecno imenuje. Osebe je tedaj reducirano na minimum, zato pa le maloštevilne figure govorijo grozno obtožbo zločina nad Božjim Zveličarjem. Satanski izrazi mučiteljev, obup Matere božje in jeruzalemskih židov, ponižna uslužnost Simonova in dobrosrčnost Veronikina potrjujejo, kar sem zgoraj napisal o izrazni moči Bergantove umetnosti. Središče slike pa je povsod ožarjeno ali v trpljenju povečano obličje Gospodovo; pred Pilatom izmučeno vdano, še bolj vdano, ko vzame po Očetovi volji križ na svoje rame. Obupna že je bolečina pri prvem padcu pod križem. Ko sreča svojo Zalostno Mater, jo hoče z navidezno mirnim zatejanjem potolažiti, a vse svoje Božje dostojanstvo pokaže, ko mu Simon iz Cirenje olajša muke. Pri srečanju z Veroniko mu je obraz že nekam otopel, do skrajnosti utrujen pri drugem padcu, a krčevitega joka jeruzalemskih žen že ne more več dojeti. Potem mu je tretji padelec kar odpočitek na dolgi poti trpljenja; ko ga rablja slačita, se bolesto nasmeje, saj je poti konec in odrešenje blizu. Pribijanje na križ Gospoda onesvesti, na križu pa se spet zave svojega božjega poslanstva. Mrtvi Zveličar v Materinem naročju je izgubil sveti obstet, obraz kaže le prestono trpljenje, a v grobu se vrne mir na Mrtevčovo obličje.

Trpeči Jezus je bil Bog in človek. Slikar naturalističnega osemnajstega stoletja, ki pa verske vme slovenskega človeka ni zbralalo, je do umel to dvojnost Zveličarjeve osebe na psihološko do skrajnosti pretehtan način. V Zalostnem Popotniku se borila Bog in človek. Ko je duša — Bog zapustila človeško telo, je Jezus izgubil svoj okrog glave in v Materinem naročju je ostalo samo še truplo Sina človekovega. — Bergantov križev pot je med tovrstnimi slovenskimi stvaritvami umetniško najpopolnejši, čeprav v celoti 14 postaj v svetu in doma še skoraj brez tradicije. M. Marolt

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 18. malega travna: cvetna nedelja; Apolonij, mučenec; Jakob Oldo, opat.
Ponedeljek, 19. malega travna: Leon IX., papež; Sokrat, mučenec; Galata, mučenica.
Torek, 20. malega travna: Neža Montepulčanska, devica; Božidar, spoznavalec.
Lunina sprememba: 20. malega travna ščip ob 12.11. Herschel napoveduje oblačno in deževno vreme.

Zgodovinski paberki

18. malega travna:

L. 1521 je državni zbor v Wormsu, ki ga je sklical mladi rimsko-nemški cesar in španski kralj Karol V. z namenom, da bi rešil verski spor, ki ga je povzročil Luthrov nastop, zaslišal Martina Luthra in zahteval, da prekliče v papeški buli omenjene krivoverške teze. Luther je v začetku sicer omahoval, nato pa je pod vplivom svojih prijateljev odločno izjavil, da jih ne prekliče, če se mu zmote ne dokažejo iz sv. pisma. Navzoči knezi so večidel s simpatijami pozdravili ta korak. Mladi cesar Karol V. pa se je odločno izjavil za versko enotnost in izdal wormski edikt, v katerem je izrekel nad Luthrom državni progon, prepovedal njegove spise in zagrozil z najtežimi kaznimi tiskarjem in razširjevalcem teh spisov, da bi visokosposlovana umetnost tiska služila samo dobrim in hvalevrednim stvarim. Nastalo je vprašanje, kakšno stališče bodo zavzeli nemški državni stanov. Cesar je zapustil Nemčijo in se zapletel v težke boje s Francozi, Luthra pa je njegov zaščitnik, saški volilnik Friderik Modri skril »gospodiča Jurijca« na gradu Wariburgu, kjer je začel prevajati sveto pismo v nemščino. Luthrovi spisi so našli povod med Nemci navdušene bralce, svetovalstvo, ki je vodilo državno krnilo v odsotnosti vladarja, pa ni imelo moči, da bi uveljavilo edikt. Po Nemčiji so začeli ustanavljati evangelijske občine z novim cerkvenim redom in bogoslužjem v nemškem jeziku. Zaradi grozeče turške nevarnosti in spora med papežem in cesarjem, je ta popustil. Državni zbor v Speyru (1526) je nato izjavil, naj vsak član državnih stanov v svetih krščanskih versih tako živi, kakor si upa pred Bogom in cesarskim veličanstvom zagovarjati. Sedaj so se naglo širile organizirane deželne cerkve, njihovo širjenje je posebno olajševala okolnost, da so se mogli deželni knezi kot vrhovni deželni škofi polastiti cerkvenega imetja.

DEKLICAM po 12. letu je namenjena knjižica

„PREBUJENJE“

40 strani, 7 slik. — Cena L 4.—

Kupi se v knjigarni, naroča pa pri založbi

„NOVA STVAR“, LJUBLJANA

Cerkveni vestnik

— Red službo božje veliki teden pri Sv. Jakobu. Na Cvetno nedeljo bo blagoslov oljk in zelenja ob 10.15, nato branje Pasijona in sv. maša. — Veliko sredo, četrtek in petek bodo pete jutranjice in Hvalnice pop. ob 4. — Veliki četrtek bo ob 5.45 obhajilo vernikov, nato sv. maša (tiha), med to mašo in po njej obhajanje vernikov. Ob 7 bo slovesna maša z obhajilom med mašo; po tej maši se obhajilo ne bo več delilo. Zvečer ob pol 7 bo skupna ura molitve in petje evharističnih pesmi. — Veliki petek bo ob pol 7 zjutraj sv. križev pot, Ob 7 začetek obredov za ta dan: petje Pasijona po Janezu, odkrivanje križa, maša predposvečenih darov, na kar se Najsvetejše v monštranci izpostavi v božjem grobu. Zvečer ob pol 7 skupna molitvena ura in petje žalostnih. — Na veliko soboto se začne obredi že ob 6 (blagoslov ognja, velikonočne sveče, krstne vode), okrog 7 sv. maša (slovesna), po maši se deli vernikom sv. obhajilo. Popoldne ob 2 do 5 (vsake pol ure) v cerkvi sv. Florijana blagoslov velikonočnih jedi. Zvečer ob 7 slovesne jutranjice in odred Vstajenja N. G. J. K. — Na velikonočno nedeljo bo ob pol 11 slovesna sv. maša.

DUHOVNE OBNOVE

Za poročene gospode s dovršeno akademsko izobrazbo se bo pričela duhovna obnova v soboto, 17. t. m., s sporedom, kakor je pisan v vabilih. Obnova bo pri Križankah.

Duhovna obnova za neporočene gospode, ki bo v Slomškovem zavodu, Poljanska 6 (tik Alojzijevega), Pričetek 17. aprila ob 17 zvečer. V nedeljo ob 17 zvečer govor. V ponedeljek in

torek govor ob 17 zjutraj in 17 zvečer. Sklep veliko sredo, 21. aprila, ob 17 zjutraj. Pridite, da se pripravimo na posvečenje v čast brezmadežnemu Marijinemu Srcu!

Duhovna obnova za poročene gospode, ki bo od 17. do 21. aprila v uršulinski cerkvi. Začetek 17. aprila ob 17 zv. V nedeljo, 18. aprila, govor ob 17 zvečer. V ponedeljek, 19. aprila, ob 6 zjutraj in ob 17 zvečer in v torek, 21. aprila, ob 6 zjutraj in ob 17 zvečer. Sklep v sredo ob 17 zjutraj. — Vljudno vabljeni, da se pripravimo za posvečenje v čast brezmadežnemu Marijinemu Srcu.

Duhovne vaje za akademičarke bodo v Domu duhovnih vaj v Lichtenhurnovem zavodu v dnevi od 17. do 21. aprila. Začetek v soboto, 17. t. m., ob 5 popoldne, sklep pa v sredo, 21. t. m., zjutraj. — Vse gospodične akademičarke prav vljudno vabljeni!

Kupujte lepe »Šmarnice«

dr. Ivana Ahčina.

Dobite jih pri pripravljalnem odboru petih prvih sobot, Pred škofijo 1/1, v knjigarnah ter pri vseh župnih uradih. Šmarnice stanejo le 10 lir.

— V petek še toplejše. Tudi v petek je bilo izredno toplo, za aprilske dneve nenavadno, česar ne zaznamujejo vremenski zapiski za zadnjih 10 let. Toplota je v petek popoldne dosegla najvišjo temperaturo +24.4° C. Bilo je prav toplo, brez vetra, v zatijšu je bilo prijetno sončenje. V soboto zjutraj je valovila nizka megla nad barjanskimi polji, ki se je šele okoli 7 zjutraj dvignila in kmalu razpršila. V soboto zjutraj ni bilo slane. Barometer je od petka na soboto padel na 769.6 mm, stanje, ki je še vedno nad normalo.

— Uprava Sindikata (ex zbornica) dentistov v Ljubljani poziva vse imetnike dekretov za izvrševanje dentistične prakse, ki so prejeli odobro Visokega komisariata po 22. maju 1941 XIX, da v roku 14 dni od dneva objave tega poziva zaprosijo pri podpisani upravi za vpis v Sindikat (ex zbornico) dentistov v Ljubljani po določili § 4. uredbi o ustroju dentistične zbornice (Sl. list kos 5 ex 1939). Vloga, kolokovana s takso 6 lir, mora biti naslovljena na Visoki komisariat Ljubljanske pokrajine in se je v njej izrecno sklicevati na čl. 10 Naredbe

Visokega komisarja št. 29 z dne 19. II. 1942-XX, ki predvideva izjeme od prepovedi vpisa (Sl. list kos 15 ex 1942-XX). Prošnja mora biti opremljena z vsemi dokumenti (dokazili), ki so navedeni v Uredbi z zakonsko močjo o spremembi § 18. zak. o zdravju. spec. za bolezni ust in zob in zobnih tehnikah S. št. 8319 z dne 20. III. 1939 (Sl. list kos 33 ex 1939). — Uprava Sindikata dentistov Ljubljanske pokrajine.

— Opozorilo. Specialna delavnica za precizna popravila pisalnih in računskih strojev je Everest servis, Prešernova 44. Popravila izvršuje hitro in po zmerni ceni.

— Nova mladinska knjiga o Krimskem možu in deveti deželi pod naslovom »Jurček«, spisal Maks Simončič, je pravkar izšla. Dobi se v Mladinski založbi, Stari trg 30.

— Strokovno popravilo vsega gramofona bo izvršeno v kratkem času in za manj denarja le v specialni trgovini Everest servis, Prešernova 44.

— Nesreče na deželi. Na Ježici stanujoča žena upokojenega železniškega nameščenca, 68letna Marija Lahova, se je peljala na kmečkem vozu. Konj se je splašal. Žena je padla pod voz in se hudo poškodovala. — Danica Kaplanova, 19letna hčerka posestnika v Malem Osočniku, je padla pri razkladanju drv in si poškodovala desno nogo, da je morala v ljubljansko bolnišnico. — Jože Strajnar, 4letni posestnikov sin v Ambrusu, je padel z voza in si zlomil levo nogo. — Lesar Marija, 11letna posestnikova hčerka v Ribnici, si je pri padcu zlomila levo roko. — Ivanu Anzelcu, 4letnemu posestnikovemu sinu v Loškem potoku, je pargla gramozna nosilka na levo nogo in mu jo zlomila.

— Nalivna peresa popravljajo hitro, strokovno in poceni Everest servis, Prešernova 44.

Pogrešan trgovec

Dne 5. julija 1942 so uporniki ujeli italijanskega državljanca Attilija Quadrellija, ki se je nahajal v bližini Semiča zaradi trgovskih opravkov. Družina, ki je od tega dne nima nobenih vesti o svojem dragem, je določila nagrado v denarju za onega, ki bi lahko dal točne podatke o njegovi usodi in če še živi, kje živi sedaj in morebiti tudi še o možnosti njegovega povratka k družini. V primeru, da je mrtev, bo dana nagrada onemu, ki bo dal podatke o tem, kje bi ga lahko izkopal. Informacije se lahko pošljejo družini Attilija Quadrellija, Spresiana (pokrajina Treviso), ali okrajnim civilnim komisariatom ali Visokemu komisariatu.

Iz dela in življenja - od tu in tam

Z Gorenjskega

Dan delovne fronte v Domžalah. Pred kratkim je okoli vodja delovne fronte Hulmer v Domžalah pregledal obrate, nato pa imel popoldne razgovore s krajevnimi zaupniki ter zastopniki obrtnikov, trgovcev in gostilničarjev. Na teh sestankih so posebej obravnavali uvedbo akordnih mezd in nagrad v raznih panogah trgovine in obrti ter razna vprašanja glede vajencev. Sledili so razgovori z obratnimi zaupniki, nakar je bila govorilna ura za člane delovne fronte. Na večer je bil zbor vseh članov delovne fronte. Govoril je okoli vodja o totalni vojni, o zaposlitvi in o nastalih dolžnostih delavstva, kakor tudi o nalogah KdF za izobraževanje članov.

Tečaj Rdečega križa v Kranju. 15. aprila se je začel v Kranju izobraževalni tečaj Rdečega križa. Tečaj je za moške in ženske in brezplačen. Tečaj vodi zdravnik, ki predava v večernih urah v meščanski šoli.

S Spodnjega Štajerskega

Otroške vrtarice so zborovale v Ptuj in se razgovorile o nadaljnjem delu. V ptujskem okrožju je sedaj 26 trajnih otroških vrtcev. Pet trajnih vrtcev bo v kratkem še odprtih. Za žetev pa namenjajo odprti še 25 začasnih otroških vrtcev zato, da bodo matere lahko delale na polju.

Sprememba v trgovinskem registru. Zvišanje glavnice pri tvrdki Marburger Verlags- und Druckerei-Gesellschaft m. b. H. v Mariboru objavlja mariborski dnevnik. To podjetje tiska mariborski dnevnik in je po sklepu izrednega obnega zbora 15. januarja bila zvišana omenjena glavnica za 37.000 mark na 100.000 mark. Povišana glavnica je že vsa vplačana.

Poroke. V Celju so se poročili: Leopold Golob in Frančiška Kenda, oba iz Nove vasi, Emil Rieger iz Rožkama pri Seonu na Zg. Bavarskem in Ana

Sorn iz Celja, dalje Hugo Schmidt in Antonija Glogovšek, Franc Dolinšek in Marija Kunstek, vsi iz Celja. V Rušah so se poročili: Jožef Murko, kurjač z Dunaja, z Jožefo Lešnik iz Lobjnice, Franc Herček, tov. delavec, in Ana Lepolšek, oba iz Ruš, Bogomir Urleb, ključavničarski pomočnik, in Emilija Križnik, oba iz Ruš, ključavničar Alojzij Tancer in Alojzija Plevnik, oba iz Bistrice, žagar Viktor Kotnik in Julijana Maršat, oba iz Ruš; stavljenji ključavničar Tomaž Gleinzer iz Bistrice in Marija Brbre iz Ruš, lesni delavec Feliks Izlaker in Stefanija Ramšak iz Lobjnice, Anton Kunej, lesni delavec, in Ema Potočnik, oba iz Smolnika.

Smrtina Kosa. V Mariboru so umrli: 75letni vrtnar Jožef Trmšek, 17letna učenka Olga Babič, v Pekrah 63letni upokojenec Feliks Steltzer, v Celju Rudolf Jamnik in Ana Hea, oba iz Celja, Ivana Ziegler, roj. Pokršnik, iz Gmünd, Franc Hostnik iz Kozje, Marija Coh, roj. Perkovič, iz Paridola pri Slivnici pri Celju, Mihael Zalokar iz Migojnice pri Sv. Pavlu pri Prebrodu, Marija Scherzer iz Loke pri Trbovljah, Ana Kladnik iz Sv. Ivana pri Slivnici pri Celju, Marija Zabuhar iz Zlič pri Ločah, 77letni Jožef Vovk iz Kamnega pri St. Juriju ob j. z., 18letna Rozalija Vrabčič iz St. Jurija; v občini Rogaska Slatina je umrl 82letni Simon Zmeršek iz Vinice in Jožef Miklavčič iz Topola. Na vzhodnem bojišču je padel desetenik Kurt Jebens, doma iz Maribora; služil je v polku lovcev na oklepne. Na vzhodnem bojišču je padel desetenik v polku strelcev Jožef Cotel, doma iz Celja.

BERITE NAJLEPŠE

»PRAVLJICE«

BOŽENE NEMCOVE,

KI SO IZŠLE V »SLOVENEČI KNJIZNICI«

Gledališče

Opera:

Nedelja, 18. aprila ob 17: »Zemlja smehljajca«. Opereta. Izven. Cene od 28 lir navzdol.
Ponedeljek, 19. aprila: Zaprt.
Torek, 20. aprila, ob 18: »Zemlja smehljajca«. Opereta. Izven. Cene od 28 lir navzdol.
Sreda, 21. aprila, ob 18: »Madame Butterfly«. Red Sreda.

Od vstevl četrta do vstevl sobote ostane Opera zaprta.

Drama:

Nedelja, 18. aprila, ob 15: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol. — Ob 18.30: »Jesena«. Izven. Cene od 15 lir navzdol.
Ponedeljek, 19. aprila: Zaprt.
Torek, 20. aprila ob 18.30: »V času obiskanja«. Red Torek.
Sreda, 21. aprila ob 18.30: »V času obiskanja«. Red B.
Četrtek, 22. aprila ob 18.30: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol.
Petek, 23. aprila ob 15: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol.

Naznanila

FRANČISKANSKI ODER. Nedelja, 18. aprila ob 5 popoldne »Zupnik iz evrotočega vinograde« drama v treh dejanjih. Režija Milan Skrlinšek. Predprodaja vstopnic od 10 do 12 popoldne tore dve uri pred pričetkom pri blazinski frančiškanske dvorane.

RADIO. Nedelja, 18. aprila. 8 Napoved časa, poročila v italijanski — 8.15 Koncert organista Marcela Sinatra — 11 Preposete mase iz Bazilike Presv. Oznacenja v Firenzi — 12 Razlaga evangelijskega v italijanski (O. G. B. Marino) — 12.15 Razlaga evangelijske v slovenski (O. K. Sekovanič) — 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Komorna glasba — 13 Napoved časa, poročila v italijanski — 13.10 Poročila v slovenski — 13.12 Glasbeno gledališče vodi dirigent Manno — 14 Poročila v italijanski — 14.10 Koncert radijskega orkestra in komorne zbor z vodi dirigent D. M. Sijance. Slovenska glasba: SATTNER: Oljki — kantata za solista, zbor in orkester — 15 Poročila v slo-

Drobna ljubljanska kronika

Vokalno instrumentalni koncert Glasbene Matice in simfonistični orkestra na veliki četrtki. Pevski zbor Glasbene Matice in simfonistični orkester sta pod umetniškim vodstvom ravnatelja Mirka Poliča v najinimensvejših pripravah, da bo kratina izvedba izvršne kantate za sol. zbor in orkester: Križev pot, ki jo je komponiral na podlagi pesnitve Vido Tauferjeve, skladatelj Matija Tome, v resnici na visku in vredna tako lepe, obsežne in v celotnem slovesne glasbene umetnine. Celotno izvedbo bosta močno povzdignila in spopolnila s svojim sodelovanjem dva tako odlična solista, kakor sta altistka Franja Golobova in basist Julij Betetto. Obširno opozarjamo na četrtkovni koncert, ki bo točno ob 7 zvečer v veliki unijski dvorani. Na razpolago je v Matični knjigarni še nekaj sedežev po različnih cenah. Eventualna ponovitev dela, ki je misljena na veliki petek, bo le v tem slučaju, če bo četrtkovni koncert do torka popoldne popolnoma razprodan. V knjigarni Glasbene Matice je na razpolago tudi celoten tekst.

Razstava prof. Ivana Kosa v umetniškem salonu g. Antona Kosa v prehodu nehotično vsebuje zdaj 18 neznanih akvarelov, samih tiskov, interjerov, krajin in portretov visoke umetniške kvalitete. Ta razstava je že dandaj zbudila veliko zanimanje med občinstvom, ki ljubi pristno umetnost, prav tako pa tudi med široko mladi. Razstava bo trajala še nekaj dni in nanjo opozarjamo ljubitelje naše umetnosti!

Danes ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani »Zupnik iz evrotočega vinograde«, drama v treh dejanjih. Režija Milan Skrlinšek. Predprodaja vstopnic od 10 do 12 tore dve uri pred pričetkom pri blazinski frančiškanske dvorane.

Glasbena akademija v Ljubljani priredi v sredo, 21. aprila ob 18 v veliki filharmonični dvorani četrti javni nastop svojih gojencev. Na sporedu so pevsko, klavirsko in violinske točke. Prodaja programov dan

pred nastopom v Knjigarni Glasbene Matice po 3 lire, za dijake 1 liro.

Sadjaška in vrtnarska podružnica Ljubljana I. sporoča, da bo nadaljeval g. inž. Ivan Zaplotnik z drugim delom svojega specialnega predavanja »o fiziološki adaptaciji v gojilvi«, v torek, dne 20. t. m., ob 19 (sedmi) v sejni dvorani Kmetijske družbe na Novem trgu 3. Člani in gosti vabljeni.

Podpornemu društvu za gluho in slišno je daroval g. zobozdravnik dr. Jože Rant 150 lir v počastitev spomina blagopojke ge. Lojzke Guzelj. Dobrotniku naših gluho in slišnih sirot prisrčna hvala!

Čajkovski na sporedu komornega koncerta ljubljanskega kvarteta. Poleg domačih ljubljanskih vrstnikov, Poljez domaćina Petriča, svetovnih veljakov Mozarta in Respighija, bomo slišali na jutrišnjem komornem večeru ljubljanskega kvarteta tudi Čajkovskega kvartet op. 11. V celoti je ta kvartet precej trd oreh za izvajalce, kar velja predvsem za I. violino in violono, na katere dva stavi izredno velike zahteve. Prvi stavek kvarteta je zanimiv po svojem ritmu, močno sinkopiran, posebno izrazit in učinkovit je njegov sklep. Drugi stavek, Andante, se nanasa na neko narodno pesem. Seherzo je zelo kratak, a tem bolj učinkovit izrazi stavek. Ritmično najbolj zanimiv je Trio. Tudi Finale (četrti stavek) ima svoj izvor v ruski narodni. Poleg Čajkovskega bomo slišali še Petričev Fugo, Respighijev Quartetto dorico in Mozartov Kvartet št. 6 v C duru. Obisk najtopleje priporočamo. Koncert bo v veliki filharmonični dvorani, začetek točno ob pol 8. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

Obsojen zaradi izsiljevanja. Samaki klepar Milan Reeman je bil pred kazenskim sodnikom-področnem na okrožnem sodišču obsojen zaradi poskušnega izsiljevanja na 7 mesecev strogega zapora. Na 100 lir denarne kazni ter v izgojbo častnih zadev. Ta kazenska zadeva je v toliko zanimiva, da je sodnik zaradi nje razpisal kar osem glavnih razprav, ki jih je moral prekiniti, ker ni

prišla k njim glavna priča. Zadeva je bila pretekli četrti končno s prvo sodbo končana. Milana Reemana je odnesel iz dvorane št. 79 posoben rekord. Prosedeti pa bo moral ostanek poprejšnjih kazni 1 leta in 10 mesecev, ki mu je bil v smislu amnestije lani pogojno odpuščen.

V Ljubljani umrli od 9. aprila do 15. aprila 1942. Kermelj Emilija, 39 let, zasebna uradnica, Vidovdanska c. 3; Zajo Lovro, 83 let, previktar, Jurčkova pot 99; Božnar Marjanca, 49 let, poljska delavka, Bleiweisova c. 203; Mlakar Franc, 52 let, mizar, Gosposka ul. 12; Cotti Antonija, roj. Zlivč, 93 let, vdova strojevodje, Beethovnova ul. 14; Zupan Zora, roj. Rijavec, 25 let, žena gradb. tehnika, Obirska ul. 28; Kranje Ivan, 82 let, zasebnik, Miklošičeva c. 22; Pon Jože, 51 let, gostilničar, Ciril Metodova c. 84; Bugar Josip, 65 let, posestnik in usnjavitelj, 65 let, posestnik in usnjavitelj, Veljavrh, 82 let, vdova žel. uslužbenca, Sv. Petra c. 66; Grudnik Rudolf, 48 let, mehanični mojster, Kovaska ul. 2; Cankar Ladislav, 43 let, delavec, Andreassova ul. 6; Gregor Milka, 87 let, hč. posestnika, Vidovdanska c. 3; Gasparič Franc, 61 let, spredovnik drž. žel. v p., Peričeva ul. 8; Čehovin Julij, 74 let, usluž. drž. žel. v p., Gosposkova c. 13; Šemrl Ivan, 73 let, šolski upravitelj v p., Mariborska c. 67.

Petrolej za april

Mestni preskrbovalni urad bo upravičencem nakazoval petrolej za mesec april tako, da pridejo v ponedeljek, 19. aprila na vrsto upravičenci z začetnicami A do C, v torek, 20. aprila upravičenci z začetnicami D do F, v sredo, 21. t. m. z začetnicami G do I, v četrtek, 22. t. m. z začetnicami J in K, v petek, 23. t. m. z začetnicami L do N, v soboto, 24. t. m. z začetnicami O in P, na veliki ponedeljek, 25. t. m. z začetnicami R do S, v torek, 27. t. m. z začetnicami T do V, in v sredo, 28. aprila upravičenci z začetnicami Z in Z. Urad bo petrolej nakazoval upravičencem izključno samo navedene dni in sicer vsak dan od 8.30 do 11 in od 15.30 do 17.30 na Krokovem trgu št. 10 v Mahrovih hišah, soba št. 1, v I. nadstropju.

Prvi zbornik

književno-kulturne

in umetniške revije

Dom in svet

izide v kratkem

Obsega 160 strani

Umetniške priloge

Oba zbornika (drugi izide v jeseni) staneja za naročnike 50 L. V prodaji bosta mnogo dražja.

Naročnike sprejemajo:

V Ljubljani: Ljudska knjigarna, in njena podružnica, Miklošičeva št. 5
V Novem mestu: Podružnica Ljudske knjigarne, Dolenjska cesta
V Kočevju in Ribnici: podružnici »Slovenca«
Pohitite z naročilom!

Uprava DOMA IN SVETA, Ljubljana
Ljudska knjigarna — Pred škotje 5

Iz Hrvaške

Visoka madžarska odlikovanja za hrvatske ministre. Madžarski regent Horthy je ob drugi obletnici obstoja NDH podelil visoka madžarska odlikovanja hrvatskemu zunanjemu ministru dr. Lorkoviću in pravosodnemu ministru dr. Artukoviću. Ob isti priliki je dobilo višja madžarska odlikovanja tudi več hrv. generalov in višjih častnikov.

Modernizacija hrvatskih državnih toplic. Glavno ravnanstvo za zdravstvo v NDH poroča, da je lani porabilo za modernizacijo hrv. državnih toplic kredit 7.5 milijonov kun.

Zrelostni izpiti v NDH. Po odredbi hrvatskega prosvetnega ministra lahko učenci hrv. klasičnih gimnazij in učiteljskih pri zrelostnem izpitu izbirajo med italijansko in nemščino. V realnih gimnazijah je določena za zrelostni izpit nemščina.

Solstvo na Hrvatskem. V Nezavisni Državi Hrvatski je 79 srednjih šol s 1700 učitelji in 39.872 učenci. Učiteljske je 17 s 193 učitelji in 2470 učenci. Meščanskih šol je na Hrvatskem 112 s 1010 učitelji in 17.414 učenci, ljudskih šol pa 3942, izmed katerih je 48 zasebnih. V ljudskih šolah poučuje 8852 učiteljev in jih obiskuje 489.072 učencev.

Teden bolgarske umetnosti. Za mesec maj pripravlja Zagreb teden bolgarske umetnosti. Na sporedu je več kulturnih prireditev. Dve predavanji bo imel tudi ravnatelj bolgarske umetnostne akademije profesor Zaharijev.

Iz Srbije

Izjave srbskih politikov o marčnih dogodkih leta 1941. Ob drugi obletnici beograjske prevrata, ki je imel za posledico raztegnitev vojnih dogodkov tudi na ozemlje bivše Jugoslavije, je po beograjskem radiu govoril stari srbski politik in diplomat dr. Miroslav Spalajković, bivši dolgoletni srbski poslanik na carskem dvoru v Rusiji in poznejši diplomatski zastopnik bivše Jugoslavije v Švici in Parizu. Prevrat z dne 27. marca 1941 je ostro obsodil tudi ta ugledni srbski politik, ki je pred dvema letoma meseca marca napisal za bivšo »Politiko« daljši uvodnik, v katerem je branil in zagovarjal podpis sporazuma, s katerim je bivša Jugoslavija bila pristopila k trojni zvezi. V svojem govoru je dr. Spalajković med drugim izjavil: »Za Evropo je mogoča ali zmaga Nemčije ali propast Evrope zaradi boljše zmage. Zmaga Anglije bi pomenila samo zmago boljše zmage. Noben evropski narod ne računa več na angleški vpliv pri urejanju povojne Evrope. To je eden glavnih vzrokov, zakaj se vsi evropski narodi vesele nemške zmage. Za srbski narod, je poudarjal Spalajković, obstoja, kakor general Nedić stalno zatrjuje, v sedanjem trenutku samo eno vprašanje, zamerje njegov narodni obstoj. Šel je po edino pravilni poti moralne in politične obnove.«

O samem podpisu sporazuma o pristopu bivše Jugoslavije k državam trojnega sporazuma je napisal članek za »Novo Vreme« tudi šef srbske državne propagande Gjorgje Perić, prejšnji glavni ravnatelj biv. časnikarske agencije »Avala«. V njem pravi: »25. marec 1941 je bil brez dvoma eden naših največjih diplomatskih uspehov. Če bi se nam bilo kakor koli posrečilo obdržati v veljavi ta veliki državni akt, bi še danes uživali v miru in blagostanju plodove našega prijateljstva s silami Osi. V našo veliko nesrečo se je pa zgodilo čisto nasprotno. Z državnim prevratom 27. marca se ni zrušil samo režim, kakor je bilo javnosti v prvem trenutku prikazano, temveč tudi velika in dobro premišljena državna politika.«

venčiči — 17.15 HRIBAR Zita: Setve v spomladnem vrtnu — kmetijski predavanje v slovenski — 17.45 Koncert kvinteta harmonik — 19.30 Poročila v slovenski — 19.45 Politični komentar v slovenski — 20 Napoved časa, poročila v italijanski — 20.20 Filmsko glasbo izvajajo orkester pesmi, vodi dirigent Angelini — 21.20 Orkester vodi dirigent Rizsa — 21.40 Simfonistični koncert vodi dirigent Gedda — 22.45 Poročila v italijanski.

Ponedeljek, 19. aprila. 7.30 Pesmi in napovedi — 8 Napoved časa, poročila v italijanski — 12.30 Poročila — 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Laka glasba — 13 Napoved časa, poročila v italijanski — 13.10 Poročila v slovenski — 13.12 Simfonistična glasba — 13.25 Orkestralno glasbo vodi dirigent Petralia — 14 Poročila v italijanski — 14

MALI OGLASI

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0,30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L 1, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0,60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Ištele:

Kuharica

gre k starejšim ljudem, (gospo ali gospodu) vajena gospodinjstva in vrtnega dela. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Za skromno plačo« št. 2550.

Službo hišnika

tače železnice, izkušen ključavničar. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Nastop takoj« št. 2528. (a)

Gospodična

prosi za službo z ročnim delom. Sprejema vsakodnevno ročno delo: pletenje, kvačkanje, tudi krpjenje perila in nogavic. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2612. (a)

V privatno postrežbo bolnikov isčem službo, s 6 letno klinično prakso. Ponudbe poslati v upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 2602. (a)

Gospodična

prevzame kakršno koli pisarniško delo ali preloženje na stroj za popoldanske ure. Tavčarjeva 13, pritličje, levo.

Sobe

Oddajo:

Gospodično-sostanovalko sprejemem. Vegova ul. 8, Slabo. (s)

Ištele:

Opremljeno sobo

brez posteljnine, s kuhinjo ali soprobaro kuhinjo. Isčem. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Soba« št. 2601. (s)

Opremljeno sobo

po možnosti s štedilnikom, na Tržaški cesti ali na Viču, isčem. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Soba« št. 2624. (s)

Glasba

Klavirsko harmoniko

20 basov, 1 register — znamke »Ficosecco«, črno, skoraj novo, ugodno prodam. Homan Ela, Sv. Petra cesta 81, dvorišče, levo.

Službe

Dolje:

Sprejemem

samostojno kuharico in 1 služkinjo za vsa dela. Javornik, Domobranska št. 7. (b)

Služkinjo

vajeno tudi vrta, sprejemem k odrasli družini. Ciril-Metodova cesta 99, poleg mrtve proge. (b)

Starejšo kuharico

samostojno, sprejemem za 2 oseba. Zglašiti se je potrebno v upravi »Slov.« pod »Gospodinjstvo«.

Fanta

najraje za dežele, poštena, nekadičila, sprejemem za vsa hišna dela. Oskrba v hiši. Naslov v upravi »Slov.« pod 2609.

Kuharico

tudi za druga hišna dela, z dobrimi spricavali, sprejemem k večji družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2589. (b)

Hišnika

samekega, starejšega — isčem za takoj. Stanovanje brezplačno. Več se poizve v četrtki med 12 in 14. Sv. Florijana ul. 11. I. nadst. (b)

Radiotehnik

z daljšo prakso dobim takoj službo. Ponudbe z opisom šol, predizobrazbe in prakse na oglašni oddelku »Slov.« pod »Stalna služba« št. 2661. (b)

Sluga

se sprejema za večje podjetje. Ponudbe z navedbo priporočil pod »Mladša me« na upravo »Slovenca« pod št. 2651. (b)

Avto-motor

Osebnih ali poltovor. avto

najraje znamke DKW — kupimo. Ponudbe z navedbo cene na oglašni oddelku »Slov.« pod »Avto« št. 2662. (k)

Kupimo motorna kolesa

in stare avtomobile. Plačamo zelo dobro. Gasogeno - Merkur, Puharjeva ulica 6. (g)

Posestva

Parcela s stoječo stavbo donosna, stoječa v strogi regulacijski črti, na najbolj prometni cesti, napeljana elektrika, vodo, plin in kanalizacija, napredaj resnemu interesu cenejša. Ponudbe poslati v upravo »Slov.« pod »Nujna prodaja« št. 2524. (p)

Velika palača

napredaj, v centru, odlična pozicija, dobra investicija. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Brez« št. 2533. (p)

Napredaj

hiše in zemljišča v Dev. Martij v Polju, Zalogu in Kozarjah. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra kupčija« št. 2534. (p)

Proda se

zemljišče pri Jezici v izm. 3400 m², parceliranih, Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Parcelacija« št. 2535. (p)

Stavbna parcela

ob Tyrševi cesti, 800 m², napredaj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tyrševa« št. 2536. (p)

Stara vila

s stavbiščem, napredaj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poljanska« št. 2537. (p)

Stavbena parcela

v Mostah napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2550. (p)

Pouk

Gospa poučuje

italijansko in nemščino po hitri in praktični metodi. Ugodne cene. Rimska cesta 10/I, desno. (u)

Ubit

Pozor stavbeniki

in hišni posestniki! Dobavljam, polagam in stružim stare parkete

Josip Brlec

Kolodvorska 28, Ljubljana

Prodamo

Izposodite si gramofon in plošče proti majhnim odložitvami pri t. »Eve-resta«. Prešernova ul. 44.

Premog

DRVA

I. POGAČNIK,

Ljubljana, Bohoričeva 5. Tel. št. 50-59.

Priporočam svojim cenjenim odjemalcem, da v izogib neprijetnim oviram ne odlašajo z naročili na nove nakaznice; dobava je sedaj mogoča takoj tudi za premog!

Šamotne peči

krušne in visoke ter šamotne peči in vezi, dobite še vedno pri M. Malavasi, Vrhnika. (i)

Mrčes

(uš, stenice, bolhe itd.) zanesljivo uničite s »Tolxin« praškom Drogerija Kano, Židovska ulica 1.

Slama!

Dobimo še nekaj vagonov slame. Interesenti se naj zglasijo pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova c. 29.

Žimo za modroce

vseh kvalitet kupite že od 32.— lir naprej pri

»ŽIMA« — Milan Jager

mehanična predilnica žime Trgovina: Sv. Petra c. 17, predilnica: FUZINE

DRVA

PREMOG

GLEDALSKA 14

Podgane

miši in voluharje pokonča »MIKROTAN«. Ing. Prezelj, Wolfova 3.

Dobavljamo zaboje

po meri, vsako količino. Narodna sprejema trdnja Kobi, Verdijeva 9/II. (i)

Otroški voziček

temnosiv, rabljen, in pletena, lepa nova košara, napredaj za 1100 lir. Marčičeva 3, dvorišče. (i)

Šivalni stroj

dobro ohranjen, pogrezljiv, prodam. Gerbičeva ulica 44. (i)

Ščurke

in drugo glazen zanesljivo uniči »ŠČURKEŠ«. Ing. Prezelj, Wolfova 3.

Gramofone

citre, stare slovenske harmonike in otroške harmonike za učenje ugodno prodam. Trgovina »Ogled«. Mestni trg št. 3 (vhod skozi vežo). (i)

Šivalni stroj

»Gritzer«, dobro ohranjen, napredaj. Marmontova 86. (i)

Veliko košaro

pletene, skoraj nove in knjige, note, prodam. Cesta 29. oktobra št. 7-II nadstropje, vrata 12. (i)

Molje

bolhe, uši in stenice pokonča »MORTOMOLJ« — tekočina. Ing. Prezelj, Wolfova 3.

6000 kg krmilne pese

tmam napredaj. Škeri Jožef, Kleče 9. (i)

Čevljarski stroj

za gorje dele z okroglim čolnikom, napredaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2608. (i)

Perutnino

zajedajo uši. Kokoši ne nesejo in hujšajo. Uši uniči »PERUTNIN«. Ing. Prezelj, Wolfova 3.

Strešna opeka

stara, dobro ohranjena, napredaj. Tržaška št. 16.

Gnoj in žaganje

»Slov.« — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2636. (i)

Jedilni pribor

popolnoma nov, prvovrsten, ne rjavi, za 6 oseb, napredaj. Ogled: Emonska cesta 10a.

Hišna goba

uničuje vašo hišo. Uničenje in zaščita z »MERKULIN« — preparati. Ing. Prezelj, Wolfova 3.

Prodaj rjuhe,

blago za žensko obleko, srebrno ročno urico in nekaj ročnega dela. — Strosmajerjeva ulica 4, I. nadst. desno. (i)

Napredaj cize,

ročni vozički in vrtno samokolnice. Zidar, Kovčič, Jegličeva 15. (i)

Mravlje

100% z mravljiščem vred uniči »FORMICID«. Ing. Prezelj, Wolfova 3.

Tandlerjev anat. atlas nov, nerabljen, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2625.

Več aparatov

za trajno ondulacijo, novih in rabljenih, Saturn, Henkel, Nam — poceni prodaja Ileršič, Ljubljana, Rimska cesta 13.

Črpalko za vodnjak

2 cilindra, z dvema gonilnima kolesoma, fabrikat Garvens, za globino do 16 m, prodaja Lud. Ileršič, Ljubljana, Rimska c. 13.

Fiziolove prekle

dobite v skladišču Gospodarske zveze - Malistrova ulica 10. (i)

Brezove metle

dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova c. 29.

Dinamo

Bergmann, Berlin, 4 KW, 110 voltov, komplet s stikalno ploščo, prodaja Viški mltn, Ljubljana - Vič.

Posteljino perilo

nov, prodam. Sv. Petra cesta št. 52. (i)

Rastlinske bolezni

ugotavlja, zdravi in preprečuje. Ing. Prezelj, Wolfova 3.

Ugodno prodam

višolno, najboljši citre, fotoparat Agfa, dve veliki stekli, in 150 litrski kotel. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2655. (i)

Otroške kopalne banje

iz močne pločevine prodam. Bohoričeva ul. 3.

Lužni kamen

za izdelovanje mila tudi v manjših količinah dobavim. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Lužni kamen« št. 2652. (i)

»Iru« mlin

prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2649. (i)

Umetniške slike

(originali) od Jakopiča, smrečja, Klemenčiča itd. — Naslov se izve v upr. »Slov.« št. 2643.

Za 1000 kg nosilnosti

motorna trikolica v odličnem stanju zelo ugodno napredaj. Gasogeno - Merkur, Puharjeva 6.

U najem

Gostilno ali bufet

vzajem na račun ali v najem — takoj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Gostilna« št. 2582. (n)

Obe košnji

na več travniških oddaj 3 ure od Ljubljane. Obrniti se na upravo »Slov.« pod »Gorsko seno« 2637.

Travniki

ali deteljnice, 1000 m² ali več, vzajem v najem za Bežigradom ali na Jezici. Ponudbe na oglaš. odd. »Slov.« pod »Siro:« »Sladka trava« 2656. (n)

Kolesa

Trikolice, originalne

izvirniške, za razno nosilnost, ima na zalogi »RADIOVAL«, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 13.

Več koles razprodaja

»skoraj v novem stanju, zelo poceni«. Šušteršič, delavnica trikolicev, Bleiweisova c. 13, Figovec, levo dvorišče.

Več trikolicev

razprodaja od 1.500 lir naprej. Šušteršič, delavnica trikolicev, Bleiweisova c. 13, Figovec, levo dvorišče.

Unijenci

Unijenci

sprejemem v trgovino. Zilic & Comp., Arlella Rea št. 4. (v)

Brivskega vajenca

tudi takšnega, ki se je že učil, sprejemam. »Polana«, Kopitarjeva 1.

Vajenca

za kovaško in podkovsko obrt sprejemam takoj. Zidar, Kovčič, Jegličeva 15.

Kupimo

Smrekovo čreslo

lepo, zdravo in suho ter jeziče — kupuje vsako količino USNJARNA J. LAVRICO, št. Vid pri Stični — Ljubljana.

Kupujem krojaške

šivilske in tekstilne odpadke. Ribja ulica 8 ali Cankarjevo nabrežje 3.

Železno blagajno

stojalo, kupim. Navedbo velikosti in cene ponuditi: A. Kovčič, Prešernova ulica 44. (k)

Pisalni stroj

dobro ohranjen, po možnosti novejši tip, kupim. Ponuditi: A. Kovčič, Prešernova 44.

Tehtnice

trgovske, bilančne in kuhinjske ter stoječe Wertheim blagajno, kupimo. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Istabiljeno« št. 2422.

Kupimo diro

ali kak drug težak voz. 3-4000 kg nosilnosti, v dobrem stanju Sever & Komp., Ljubljana.

Kovinsko pohištvo

vsake vrste, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pokromano« 2584.

Stare bicikle

bicikel, stare, motorna kolesa in gume za motorna kolesa, kupimo. — Plačamo zelo dobro. Gasogeno-Merkur, Puharjeva ulica 6. (k)

Prazne steklenice

Chianti in buteljke, kupimo. Plačamo restavracija »Slamič«.

Stare moške obleke

čevlje, perilo, pohištvo itd., stalno kupuje. Drame Alojzija, Ljubljana, Gallusovo nabrežje 29.

Rabljeni okna

in vrata ter stare opeke kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Rabim« 2681.

Kupim foto-aparat

šivalni stroj, gugalnico (Hänselmatte). — Ponudbe upr. »Slov.« pod št. 2626.

Inženirski aparat

za merjenje kupim. Ponudbe pod »Aparat« št. 2648 upr. »Slov.« (k)

Stare bicikle, bicikelj

gume, motorna kolesa in gume za motorna kolesa kupimo. Plačamo dobro. Gasogeno - Merkur, Puharjeva ulica 6. (k)

Živali

Bika, rodovniškega

simbolске pasme, prodam. — Kržman Anton, Bevk 12. (j)

Zajce

mlade in stare, prodam. Vič, Tržaška cesta 111.

</

S. S. VAN DINE:

47

Umorjeni Kanarček

»Mislim, da bi bilo najbolje, gospod Mannix, da nam poveste vse!«
Tudi Mannix se je usedel bolj udobno.
»O, povedal vam bom vse! Bodite brez skrbi, da vam bom povedal vse. Uganili ste. Res sem bil ves večer pri gospodični Frisbee. A v tem ni nič slabega!«
»Kdaj ste šli k njej?«
»Po uradnih urah... Med pol šestu in šestu uro. Dospel sem do 72. ceste s podzemsko železnico, ostali kos poti pa sem naredil peš.«
»Ali ste vstopili skozi glavna vrata?«
»Ne. Zavil sem vstran in vstopil skozi stranska vrata, kakor to delam vedno. Nikogar ne briga, koga obiskujem, in tudi telefonist se ne razburja nad tem, česar ne ve.«
»To je vse v redu,« je pripomnil Heath.
»Vratar zapre stranska vrata šele po šestih.«
»Ali ste ostali pri gospodični ves večer?«
»Je vprašal Markham.«
»Da... skoraj do polnoči. Gospodična Frisbee je pripravila večerjo, jaz pa sem prinesel

steklenico vina. Bila je prijateljska večerja v dveh. Odšel sem iz njenega stanovanja šele pet minut pred polnočjo. Lahko pokličete gospodično in jo vprašate. Takoj odidem k njej in ji naročim, naj pove vse, kar se je zgodilo v ponedeljek zvečer. Nikakor ne zahtevam, da verujete samo mojim izjavam.«

Markham je z odločno kretnjo pokazal, da noče sprejeti predloga.

»Kaj pa se je zgodilo pet minut pred polnočjo?«

Mannix se je obotavljal, kakor da le nerad govori o tem.

»Dober človek sem in prijatelj ostane zame vedno prijatelj. Toda povejte mi, ali je pametno, da molčim in imam zato sitnosti zaradi stvari, ki se me niti malo ne tiče?«

Počakal je, da bi dobil odgovor, ker pa tega ni bilo, je nadaljeval:

»Povem vam torej, kaj se je zgodilo. Bil sem pri gospodični Frisbee. Pozneje sem imel napovedan še drug sestanek. Zato sem se nekaj minut pred polnočjo poslovil. V trenutku, ko sem odprl vrata, sem zagledal nekoga, ki se je prikradel od vrat stanovanja gospodične Odell in smuknil po hodniku, ki vodi k stranskim vratom. V veži je bila luč in vrata stanovanja št. 2 so prav nasproti stranskim vratom. Nočnega obiskovalca sem videl tako dobro, kot vidim zdaj vas.«

»Kdo je bil?«

»Če res hočete vedeti, je bil Pop Cleaver.«

»Kaj ste storili tedaj?«

»Nič, gospod Markham... prav nič. Stvar me ni presenetila. Vedel sem, da Cleaver dvori Kanarčku in sem si pač mislil, da je bil pri njej. Nisem pa hotel, da bi Pop vedel zame... Saj ga prav nič ne briga, s kom obćujem. Zato sem mirno počakal, da je odšel...«

»Ali je odšel skozi stranska vrata?«

»Brez dvoma... Nato sem tudi sam odšel po isti poti. Prav za prav sem hotel oditi skozi glavna vrata; ker pa sem videl, da je Pop odšel skozi stranska, sem ubral tudi jaz isto pot. Čim manj vedo telefonisti o naših zadevah, tem bolje je. Odšel sem torej skozi ista vrata, skozi katera sem prišel. Poklical sem avtotaksi in se odpeljal...«

»Dovolj!« mu je znova ukazujoče pretrgal besedo Vance.

»Dobro, dobro... Videti je bilo, da je kar zadovoljen, da mu ni treba nadaljevati. Samo ne bi hotel, da bi mislili...«

»Prav ničesar ne mislimo!«

Markham se je čutil temu Vancejevemu vmešavanju, a ni rekel ničesar.

»Zakaj niste prišli, ko ste čitali v časopisih o plesalkinem umoru, na policijo in povedali o tej tako važni zadevi?«

»Vmešali bi me v vso stvar!« je vzkliknil

Mannix. »Imel sem že dovolj neprijetnosti, ne da bi jih iskal.«

»Čudno ravnanje!« je nevoljno vzkliknil Markham. »Vendar pa ste po zločinu namigavali, da je plesalka Cleaverja izsiljevala.«

»Da. Ali vas s tem nisem hotel spraviti na pravo pot, ko sem vam dal tako važno pojasnilo?«

»Niste videli nikogar drugega v veži ali na hodniku?«

»Niste slišali nikakega hrupa v stanovanju gospodične Odell?... Niste slišali, da bi kdo govoril ali hodil?«

»Ničesar,« je izjavil Mannix in odločno odkimal.

»Ali ste gotovi, da je manjkalo pet minut do polnoči, ko ste videli Cleaverja?«

»Popolnoma sem gotov. Pogledal sem na uro in dejal gospodični: »Zapuščam vas še isti dan kot sem prišel. Še pet minut manjka do jutri...«

Markham je stavil še nešteto vprašanj, ne da bi mu uspelo še kaj več izvedeti. Čez kake pol ure je Mannixa odpustil.

»Če ne drugega, smo našli vsaj enega izmed delov naše uganke,« je dejal Vance. »Ne vem še, kako naj ga prilagodim k ostalim stvarim, vendar pa je zelo zanimiv. Vidiš, da so bile moje slutnje pravilne, ko sem ti svetoval, da povabiš Mannixa na razgovor.«

Spisal Karel Jaromir Erben.

POTEM PRIDE V VELIKO MESTO. KJER JE VLADALA SAMA ŽALOST. PRED TEM MESTOM SREČA STARCA, KATEREGA LEPO POZDRAVI. IN ON GA VPRAŠA: »KAM PA TI, DECKO?«

»K DEDU VSEVEDU!« — »OHO, TAKEGA PA ZE DOLGO ČAKAM! TAKOJ TE MORAM PELJATI K NAŠEMU KRALJU!«

»PILATUS« (spisal Federer)

je prekrasen planinski roman, ki bo vsakomur najlepše osvežujoče branje! Roman je lepo ilustriral Trpin Janecz. Knjigo dobite po vseh knjigarnah in trafikah.

Naslednji teden bo izšla knjiga »Ljudje ob Krki«, ki jo je spisal Joža Dular.

PIETRO MASCAGNI

L'AMICO FRITZ PRIJATELJ FRITZ

Commedia lirica — komična opera — di P. S U A R D O N

INTERPRETI PRINCIPALI — GLAVNE VLOGE IMAJO:

Suzel Pia Tassinari
Fritz Kobus Ferruccio Tagliavini
David Saturno Meletti
Beppe, lo zingaro Amalia Pini

Orchestra Sinfonica e cori dell' EIAR
Simfonični orkester in zbori

DIRIGE L'AUTORE — DIRIGIRA AVTOR:

Maestro del Coro — BRUNO ERMINERO — zborovodja

E' UN'INCISIONE "CETRA" JE PROIZVOD

Altre opere precedentemente edite: Druge predhodno izgotovljene opere:

NORMA — LA FORZA DEL DESTINO (MOČ USODE) —
TURANDOT — LUCIA DI LAMMERMOOR

Delegacija Vzhodnih železnic

v Ljubljani

objavlja sledeči

OGLAS

Železniška uprava objavlja natečaj za licitacijo zaradi oddaje v zakup kolodvorske restavracije na postaji Ljubljana pod sledečimi pogoji:

Osnovna letna zakupnina znaša 40.000 (štirideset tisoč) lir poleg ustreznih pristojbin za postranske dobave (voda, luč, kurjava itd.).

Po natečaju izbrani zakupnik bo imel pravico uporabljati v postajni zgradbi tri sobe za sebe in svojo družino in dve zgradbi ob ulici Šoške Divizije za shrambo raznega materiala. Za te prostore bo plačeval zakupnik najemnino, določeno v pogodbi. Razen tega gredo v njegovo breme vse davščine in obremenitve v zvezi z vodstvom postajne restavracije in s prostori, oddanimi v najem.

Pogodba se bo sklenila za nedoločeno dobo in bo pričela teči s 1. junijem 1943-XXI. Stranki bosta imeli le-to odpovedati na 3 mesece vnaprej. Letno zakupnino bo treba plačati vnaprej v 4 trimesečnih obrokih. Izbrani zakupnik bo moral položiti kavicijo v višini četrtnetne zakupnine. Prošnje za pripustitev k natečaju morajo biti opremljene s sledečimi listinami:

1. Vloga na taksnem papirju 6 lir naj vsebuje osebne podatke, točno socialno razmerje in bivališče kandidata.
2. Splošno spričevalo sodne pisarne, ki ne sme biti starejša kot 1 mesec od objave tega oglasa.

3. Overovljeni rojstni list, iz katerega je razvidno, da je kandidat arijske rase.

Omenjene tri listine je treba poslati priporočeno po pošti na naslov: Predstojniku delegacije Vzhodnih železnic v Ljubljani, Kolodvorska 39, najkasneje do 18. ure 10. maja 1943.

Nične bodo vloge, dospele tudi po krivdi pošte po tem roku ali če bodo nepopolne.

Natečaja se bodo udeležiti le oni kandidati, ki jih bo železniška uprava izbrala kot primerne po svoji končno veljavni odločitvi.

Kandidati, ki bodo pripuščeni k natečaju, bodo prejeli posebna vabila. Po prejemu omenjenega vabila bodo morali kandidati takoj predložiti sledeče listine:

a) overovljeno spričevalo o italijanskem državljanstvu na taksnem papirju 6 lir;
b) hranilno ali depozitno knjižico, iz katere je razvidno, da ima kandidat bančni depozit vsaj 100.000 (sto tisoč) lir;

c) potrdilo, iz katerega je razvidno, da je kandidat plačal vse davke;

d) potrdilo o vpisu v ustrežajočo profesionalno sindikalno organizacijo na taksnem papirju 6 lir, ki ne sme biti starejša kot 3 mesece od objave tega oglasa. To potrdilo mora biti overovljeno od Kr. Prefektura, če ga predloži kandidati, ki bivajo izven Ljubljanske pokrajine; iz njega mora biti razvidno, koliko let je kandidat vsi poklice restavracije;

e) potrdilo, da kandidat ni v stečajni;

f) potrdilo o dobrem političnem in moralnem vedenju na taksnem papirju 6 lir, overovljeno za kandidate izven Ljubljanske pokrajine;

g) potrdilo o zdravstvenem stanju, izdano od železniškega zdravnika;

h) začasno kavicijo za pripustitev k natečaju v obliki čeka Banca d'Italia za 10.000 (deset tisoč) lir.

Predstojnik

Ing. Rolla, s. r.

delegacije Vzhodnih železnic:

ČASNA EGIPTOVSKEGA PODKRAJJA

U. Mioni

11

»Razen njega! Glejte, on vse ve, vse vidi, nič mu ne uide. Ni izključeno, da bo že danes odkril, kako smo ga danes zmerjali.«

»Naj le sliši. Kaj nam mar? Saj bo itak spoznal, da ne odobravajo vsi njegovega nesramnega početja in da je še mnogo poštenjakov, ki ga obsojajo,« pravi Miebi.

»Kako nas more slišati, ko ni tu nikogar?«
»E, kdo ve? Kako je pa izvedel, da smo pripravili ta napad in je poslal vojake, da ga zaduše?« vpraša Ameni.

»On tega ni vedel. Vojaki so prav slučajno prišli.«

»On jih je poslal. Sicer ne bi bili mogli vedeti...«

»Mi smo slabo pripravili zasodo. Nismo bili zadosti previdni,« pravi Miebi.

»Napad sem pripravil jaz in sem bil zelo čuječ in previden. In upam si trditi, ako bi se bil udar posrečil, bi bili zelo srečni. Apapijevi odposlanci, ki so nosili darove Amonu Ra v njegovo oazo, so bili obloženi z zlatom in srebrom; državna blagajna je zdaj polna zaradi

oderuštva Zafnatpaneja, ki prodaja žito za težko zlato; nosili so tudi mnogo živeža. Dvorjani, ki so strahopetci, ki so se morali podati v oazo; ljudje, ki se oblačijo v pisan žamet, se dajo nositi v nosilnicah, niso zmožni nikamor premakniti nog, tako so leni in mastni in ne znajo sukati nobenega orožja. Tudi njihovi služabniki so pravi tiči, tolsti, ki bogate na ramenih gospodarjev: kuharji, da tudi v puščavi pripravljajo odlične pojedine; sobarji, da oblačijo leni rod v puščavi, ga mazilijo z oljem in česajo; v celnem trideset oseb z več kot sto težko obloženimi osli z darovi in živežem; plen, ki bi nas bil obogatil in nam dal priliko, da bi se podali drugam, ali v Tebe s sto vrati ali v Sieno, kjer bi bili živeli kot veliki gospodje. Nas je bilo trideset in nas trideset zaleže za njih sto. Medtem pa...« pravi Baket.

»Medtem ko smo jih v neki ozki dolini napadli in se zapletli v boj in se nam je zmaga že nasmehnila, ker večina njih je že padla ali zbežala; medtem tedaj, ko smo imeli zmago že v roki, so prišli vojaki...« nadaljuje Ameni.

»Ti so nepričakovano napadli; padli so iznenada v sredo med nas in zgodilo se je, kar se je zgodilo. Prvič z Zafnatpaneam!« krikuje Meni, zelo ognjevit ropar. Nihče mu ni pritrjeval. Spomin na neuspeh je bil prebridek.

»Poraz je bil velike pristavi Ameni.

»Vsekakor. Bilo nas je trideset, zdaj pa samo še sedem,« ugotovi Baket.

»Ostali so bili pobiti ali padli v roke v jakim, ki so jih izročili Zafnatpaneju; ta jih je dal pa obesiti.«

»Eden ali drugi je morda zbežal.«

»Kot smo zbežali mi.«

»Dohiteli bi nas bili in se nam na begu pridružili.«

»Zelo malo verjetno je, da se je še kdo rešil. Zal nas ni več kot sedem,« mrmra Baket.

»Bolje sedem kot nobeden,« pripomni Miebi modrijan.

»Samo da nas puste v miru,« reče Baket.

»Kdo nas bo pa preganjal? Če cel dan bežimo. Pustili smo Nil med nami in njimi. Kdo bi nas zasledoval do tu?« pripomni Ameni.

»Vojaki bi nas lahko opazili,« ugovarja Meni.

»Ne verjamem. Zmračilo se je; pa tudi ne vedo, kdo smo, kako nam je ime, ne kje smo skriti in nikomur ne bo na misel prišlo, da bi nas prav tu iskali,« reče Baket. »Jaz se bojim nečesa drugega.«

»To je?«

»Da kdo od naših izblebete.«

»Ugovori od vseh strani.«

»Naši so vsi zvesti,« rečejo vsi.

»Zares? Jaz sem pa prepričan, da je bil med nami izdajalec, ki je odkril podkralju naše

načrte; sicer si ne znam razložiti tako prikladnega prihoda vojakov.«

»Nihče od nas ni izdajalec!« ugovarjajo roparji in Meni krikuje:

»Imenuj kogale!«

»Ne vem. Izdajalec je že ali mrtev ali ranjen ali pa je morda pri podkralju in spravlja nagrado izdajstva. Kdo ve? Prepričan pa sem, da je nekdo zblebetal in odkril, gorje mul Ko pregledajo jetnike, veste vi sami, da je sredstvo, ki odpre vsaka usta, in čemur se nihče ne more upreti.«

»Zlato! Naši tovariši se ne bodo dali kupiti. Mi smo porokili ugovarjajo.«

»Nisem mislil na zlato, marveč na maščevanje,« pravi Baket.

»Mučenje!« mrmrajo nekateri.

Meni, ki je bil ognjevit, pa zakriči:

»Niti najbolj grozno mučenje ne bo iztrgalo nobene besede iz njihovih ust.«

»Ne več kaj je mučenje. Ako bi vedel, ne bi tako govoril,« mu pravi Baket in skoraj vsi so mu dali prav.

Strah, da so morda tovariši govorili med mučenjem, se je polastil roparjev, ki so postali leni in zespansi.

»Nič več ne moremo,« pripomni Ameni po odidhu.

»Že petnajst ur bežimo.«